

מאת מכון ממרא - כל הזכויות שמורות

[/https://mechon-mamre.org](https://mechon-mamre.org)

מסכת נדרים פרק א

דף א, א פרק א הלכה א משנה כל כינויי נדרים כנדרים חרמים כחרמים שבועת כשבועות נזירות כנזירות האומר לחבירו מודר אני ממך מופרש אני ממך מרוחק אני ממך שאיני אוכל לך שאיני טועם לך אסור מנודה אני לך ר' עקיבה היה חוכך בזה להחמיר כנדרי רשעים נדר בנזיר בקרבן ובשבועה כנדרי כשרים לא אמר כלום כנדבותם נדר בנזיר ובקרבן:

דף א, א פרק א הלכה א גמרא כתיב (במדבר ל) איש כי ידר. מה ת"ל נדר. אלא מיכן שכינוי נדרים כנדרים. (שם) או השבע מה ת"ל שבועה. אלא מיכן שכינויי שבועות כשבועות. (ויקרא כז) אך כל חרם מה ת"ל יחרים. אלא מיכן שכינויי חרמים כחרמים. (במדבר ו) נדר נזיר. מה ת"ל להזיר. אלא מיכן שכינויי נזירות כנזירות. עד כדון כר' עקיבה דאמר לשונות ריבויין הן. כר' ישמעאל דאמר לשונות כפולין הן והתורה דיברה כדרכה. (בראשית לא) הלוך הלכת (שם) נכסף נכספת (בראשית מ) גונב גונבתי מנלן איש כי ידר נדר לה' או השבע שבועה לאסור אסר על נפשו לא יחל דברו. מה ת"ל ככל היוצא מפיו יעשה. אלא מיכן שכינויי נדרים כנדרים. וכינויי שבועה כשבועה. ומניין שכינויי נזירות כנזירות נדר נדר. מה נדר שנאמר להלן כינויי שבועה כשבועה אף נדר שנאמר כאן כינויי נזירות כנזירות. מה מקיים ר' עקיבה (במדבר ל) ככל היוצא מפיו יעשה מיכן לנדר שבטל מקצתו בטל כולו. ולית ליה לר' ישמעאל כן כולה מן תמן אית ליה מיכן שכינויי נדרים כנדרים

וכינויי שבועות כשבועות. אית ליה מיכן לנדר שבטל
מקצתו מבטל כולו. מה מקיים ר' ישמעאל נדר נזיר
להזיר. מיכן שאדם קובע עליו נזירות בתוך נזירותו.

דף א,ב פרק א הלכה א גמרא ולית לרבי עקיבה
כן. אית ליה כולה מתמן אית ליה. מיכן שאדם קובע
עליו נזירות בתוך נזירותו. והלא הערכין והחרמין
והתמורות והקדישות בפרשה היו ולא תנינן כינויי
ערכין וכינוי תמורות והקדשות. ואילו תנינן מה הוינן
מיתני ערפין ערצין ערקין. תמופה תמרנה
תמוקה. הנדר הגזר הגרם ניחא כמאן דאמר סתם
חרמים לבדק הבית. ברם כמאן דאמר סתם חרמים
לכהנים. ולמה לא תנינן כינויי תרומה. ואילין תנינן
מה הוינן מיתני תרופה תרוצה תרוקה. ר' יעקב בר
אחא אמר איתפלגון ר' יוחנן ור' אלעזר דר' יוחנן אמר
לוקין על האיסרות ר' אלעזר אומר אין לוקין. א"ר
יעקב בר אחא כך משיב ר' יוחנן את ר' אלעזר על דעתך
דאת אמר אין לוקין על האיסרות. והא תנינן המודר
הנייה מחבירו ונכנס לבקרו לא יכנס. א"ר ירמיה
שנייה היא תמן מפני דרכי שלום. ר' יוסי בעי אם מפני
דרכי שלום אפילו בשבועות יהא מותר. ותנינן נדרים
אסור ושבועות מותר. אי זה איסור ככר זה עלי כיום
שמת בו אבא כיום שנהרג בו פלוני כיום שראיתי
ירושלים חריבה זהו איסר שאמרה התורה. ר' בא
בשם רבי יוחנן ורב תריהון אמרין והוא שיהא נדור
באותו היום. ר' יוסי בעי אם בשיהא נדור באותו היום
למה לי איסר וימר כאותו היום איסר זו שבועה מבטא
זו שבועה. אם אומר את איסר זו שבועה חייב על זה
בפני עצמו ועל זה בפני עצמו. איסר זו שבועה ותמר
אם אומר את כן. א"ר אלעזר תרין תניין אינון. א"ר
ירמיה חד תניי הוא אמרו בלשון נדר את תופסו בלשון
נדר. אמרו בלשון שבועה את תופסו בלשון שבועה.

דף ב,א פרק א הלכה א גמרא אסר הרי הוא על ידי את
תופסו בלשון נדר. אסר ואיני טועמו את תופסו במקום
שבועה. אם אומר את אסר מין שבועה חייב על כל

איסור ואיסור ועל כל שבועה ושבועה. אמר רבי יוסי לא אתייהא אלא בחמשה ככרין אבל בככר א' מכיון שהזכיר עליו שבועה עשאו כנגילה מיכן ואילך כמחייל שבועות על האיסורין ואין שבועות חלות על האסורין. אמר רבי חנניה אפי' בככר אחד אתייהא היא כהדא דתני זה חומר לשעבר מלבא שאם אמר לא אכלתי לא אכלתי חב על כל א' וא'. לא אוכל לא אוכל אינו חב אלא אחת אם אומר את אין אסור מין שבועה חב על זה בפני עצמו ועל זה בפני עצמו. אמר ר' יודן והוא שהזכיר נדר ואחר כך הזכיר שבועה. אבל אם הזכיר שבועה ואח"כ הזכיר נדר נדרין חלין על האיסורין ואין שבועות חלות על האיסורין. ר' יוסי פתר (במדבר ל) לאסור אסור הרי הוא עלי אסור הרי עליו אסור אסור. שבועה הרי הוא עלי אסור הרי עליו בשבועה אסור. א"ר יודן בנדריס אסור ובשבועות מותר. אסור הרי עלי אסור הרי עליו אסור. שבועה הרי עלי אסור שבועה הרי עליו מותר. מותר אני ממך ר' יוסי בן חנינה אמר שניהן אסורין זה בזה כמאן דאמר ואנא מינך. אמר הככר הזה גדור ממני ואנא מינה. הריני נדור מככר זה והוא ממני היא הימך היא ממך. אמר היא הרי אני לך היא הרי אני עליך היא הרי את לי היא הרי את עלי. תני כלוי אני ממך פרוש אני ממך. רבי ירמיה בעי ולמה לא תנינן נטול. אמר ר' יוסי ותניתה בסופה ונטולה אני מן היהודים. שאיני אוכל לך שאיני טועם לך. רבי לעזר בשם ר' הושעיה תופשין אותו משם יד לקרבן. ר' בון בר חייה בעי אם אמר לא אוכל לך תופשין אותו משם יד לשבועה. א"ר יוסה

דף ב,ב פרק א הלכה א גמרא אורחיה דבר נשא מימר קנתה דכולכה דילמא כולכה דקנתה: מנודה אני לך ר' עקיבה היה חוכך בזה להחמיר. לוסר את כל נכסיו כמה דאת אמר (עזרא י) יחרם כל רכושו והוא יבדל מקהל הגולה. מה עבדין לה רבנן. חומר הוא בנידוי ב"ד: כנדרי רשעים נדר בניזיר בקרבן

ובשבועה. שמואל אמר לצדדין היא מתניי או בנזיר או בקרבן או בשבועה. ר' זעירא אמר נזיר בשלשתן. א"ר אבין מאן דבעי מיפתור הדא דר' זעירא כיני. היה לפניו אשכול אחד ובא אחד ואמר הריני נזיר ממנו הרי זה נזיר ובא אחר ואמר הרי עלי קרבן. הרי עליו קרבן ובא אחר ואמר הרי עלי שבועה הרי עליו שבועה. ובא אחר ואמר מה שאמרו שלשתן עלי לא נמצא זה נדור בנזיר ובקרבן ובשבועה. תני וכנדבותם לא אמר כלום. הדא אמרה שהרשעים מתנדבין מכיון שהתנדב אין זה רשע. מתניי דר' יודן דתני בשם ר' יודן (קוהלת ה) טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם. טוב מזה ומזה שלא תדור. ר"מ אומר טוב אשר לא תדור משתדור ולא תשלם טוב מזה ומזה נודר ומשלם. וכן הוא אומר (תהילים עו) נדרו ושלמו לאלהיכם. כיצד הוא עושה על נדבה מביא כשבתו לעזרה ואומר הרי זה עולה. ר' אבין אמר ר' יהודה פתח אילו הייתי יודע שהנודר נקרא רשע נודר הייתה. אמר ר' ינאי (משלי כ) מוקש אדם ילע קודש ואחר נדרים לבקר. התחיל לנדרו פינקסתו נפתחת. ד"א מוקש אדם ילע קודש ואחר נדרים לבקר. איחור נדרים. איחר אדם את נדרו פינקסו נפתחת. מעשה באחד שאמר הרי עלי עולה ושהא להביאה ושקעה ספינתו בים: כנדרי כשירים לא אמר כלום. הדא אמרה שהכשירים נודרין ומכיון

דף ג,א פרק א הלכה א גמרא שנדר אין זה כשר. מתניתא דר' יודה דתני בשם רבי יודה חסידים הראשונים מתאווין להביא קרבן חטאת לא היה המקום מספיק בידם חט והיו נודרים בנזיר בשביל להביא קרבן חטאת ר"ש אומר חוטאים היו שהיו נודרים בנזיר שנאי (במדבר ו) וכפר עליו מאשר חטא על הנפש. חט זה על נפשו שמנע עצמו מן היין. ואתייה דשמעון הצדיק כר"ש דתני אמר שמעון הצדיק מימי לא אכלתי אשם נזיר אלא אחד. פעם אחד עלה אלי אדם אחד מדרום וראיתיו אדמוני עם יפה עינים וטוב

רואי וקווצותיו מסודרות תילי תילים ואמרתיו לו בני מה ראיתה להשחית את השיער הנאה הזה. ונס לי רבי רועה הייתי בעירי והלכתי למלאות את השאוב מים וראיתי את הבובייה שלי בתוך המים ופחז יצרי עלי וביקש לאבדיני מן העולם. אמרתיו לו רשע אתה מפחז בדבר שאינו שלך עלי להקדישך לשמים. והרכנתיו בראשי ואמרתיו לו בני כמותך ירבו עושי רצון המקום בישראל עליך הכתוב אומר (שם) איש או אשה כי יפליא לנדר נדר נזיר להזיר לה'. ר' מנא בעי למה לי כשמעון הצדיק אפילו כר"ש. לא אכל שמעון הצדיק חטאת חלב מימיו לא אכל שמעון הצדיק חטאת דם מימיו. סבר שמעון הצדיק בני אדם מתוך הקפידה הם נודרין. מכיון שנודרין מתוך הקפדה סופו לתהות. מכיון שהוא תוהא נעשו קרבנותיו כשוחט חולין בעזרה. וזה מתוך ישוב נדר ופיו ולבו שווין:

דף ג, א פרק א הלכה ב משנה האומר קונם קונח קונס הרי אילו כינויין לקרבן חרק חרף הרי אילו כינוי לחרם נזיק נזיח פזיח הרי אילו כינויים לנזירות שבותה שקוקה נדר במוהי הרי אלו כינויים לשבועה:

דף ג, א פרק א הלכה ב גמרא עד כדון עצמו. מהו שיקדיש לשמים בלשון קונם. נישמענה מן הדא אמר לו השאיליני קרדומך. אמר קונם קורדוי יש לי קונם נכסיי עלי ויש לו קורדום נכסיו אסורין בידוע שאין לזה קורדוי. אי"ר תחליפא קיסריא

דף ג, ב פרק א הלכה ב גמרא שנייא היא שבו בלשון שהתפיס את הקורדום בו בלשון התפיס בו את הנכסים. מה נפשך קדש קורדום קדשו נכסים. לא קדש קורדום אפילו נכסים לא קדשו. אילו אמר קונם קורדום יש לי וחזר ואמר קונם נכסיי עליך ויש לו קורדום נכסיו אסורין. יאות. אמר רבי יושוע בן חנניה. אילו אמר נכסיי מותרין וקם ליה יאות. לא אמר אלא שאין לזה קורדום. הא אם יש לו קורדום נכסיו אסורין. הדא אמרה שקדש קורדום. הדא

אמרה שקדשו נכסים. הדא אמרה שאדם מקדיש לשמים בלשון קונם. ר' ירמיה בעי דבר שהוא משמש לשם חולין ולשם קרבן מהו לוסר עצמו בו. והא תנינן קונס קונסה שמה. והא תנינן שבותה שפותה שמה והא תני בר קפרא חרס לא חספא הוא. אמר ר' זעירא לשון גבוה הוא (איוב ט) האומר לחרס ולא יזרת. ר"ש בן לקיש אמר לשון אומות הוא כגון אילין ניוותאי דינון קריין לחספא כספא. אמר ר' יוסי נראין הדברים במקומות אחרים אבל במקום שקוראין לנזיר נזיק כן אני אומר נזיר פסילים לא יהא נזיר מיתני שבותה שקוקה. תני ר' חייה שבוקה שקועה שקודה. נדר דנדר במוהי במומי. דנדר משה (שמות ב) ויואל משה. ר' יונה בעי ולמה לינן אמרין במומי דנדר שאול. (שמואל א יד) ויואל שאול. ימינא הרי זו שבועה. שמאלא הרי זו שבועה. אמר ר' מתניה דכתיב (דניאל יב) וירם ימינו ושמאלו השמים וישבע בחיי העולם :

דף ד,א פרק א הלכה ג משנה לא חולין לא אוכל לך לא כשר לא דכי טהור וטמא נותר ופיגול אסור כאימרא כדיריים כעצים כאישים כמזבח כהיכל כירושלים נדר באחד מכל משמשי המזבח אע"פ שלא הזכיר קרבן הרי זה נדר בקרבן ר' יהודה אומר האומר ירושלים לא אמר כלום :

דף ד,א פרק א הלכה ג גמרא הא מה דנא אכיל מן דידך לא יהו חולין אלא קרבן לא כשר לי אלא למזבח. לא דכי לי אלא למזבח. טהור למזבח ולא לי טמא לי ולא למזבח. כשר ודכי מטהור וטמא לא כשר לא דכי מליטהר וטמא. פיגול. לא שנייה היא פיגול של עולה היא פגול של שלמים. נותר של עולה היה לו שעת כושר. נותר של שלמים לא היה לו שעת כושר. אמר הרי עלי כנותר של שלמים מהו כאימרה ר' יוחנן אמר כאימר תמידא. תמן אמרין כוולד חטאת. ר"ש בן לקיש אמר כאילו של אברהם אבינו. תני ר' חייה מסייע לר"ש בן לקיש כאימרא דלא ינק מן יומוהי. על

דעתין דרבנין דתמן ניתני כעזרה. אמר רבי אבין על דעתיה דר"ש בן לקיש ניתני כקרבנות המזבח. אמר ר' יוסי בי ר' בון על דעתיה דר' יוחנן ניתני כדישון מזבח הפנימי והמנורה כדיריי כדירים של עצים

דף ד,ב פרק א הלכה ג גמרא כדיריים של קרבנות כעצים כשני גיזירי עצים. כאישים כשלהביות של אש. כמזבח כקרבנות המזבח. כהיכל כקרבנות ההיכל. כירושלים כקרבנות ירושלים. נדר באחד מכל משמשי מזבח כגון כף ומחתה ומזרק. ר' יודה אומר האומר כירושלים לא אמר כלום שלא נתכוון זה אלא לעצים ולאבנים שבה. כתורה הרי זה מותר. כקדושת תורה ככתוב בה הרי זה אסור. כקרבנו' הכתובין שבה. אית תניי תני כתורה וככתו' בה הרי זה מותר. ר' אבין בר כהנא אמר דר"ש היא. אמר רבי יוחנן דברי ר"ש נמצא שאין בידו חיטין ופטור על השאר. אמר רבי יוסי דברי הכל היא. כתורה כקדושת תורה. ככתוב בה כקדושת כתוביא:

דף ד,ב פרק א הלכה ד משנה האומר קרבן עולה ומנחה חטאת תודה ושלמים שאיני אוכל לך אסור ורבי יהודה מתיר הקרבן כקרבן קרבן שאוכל לך אסור לא קרבן לא אוכל לך ר"מ אוסר האומר לחבירו קונם פי מדבר עמך וידי עושה עמך ורגלי מהלכת לך אסור:

דף ד,ב פרק א הלכה ד גמרא כל עמא מודיי הקרבן מותר כקרבן אסור. מה פליגין קרבן. ר' יודה אומר האומר קרבן כאומר הקרבן והוא מותר. ורבנין אמרין קרבן כאומר כקרבן והוא אסור. אמר להן רבי יודה אין אדם מודין לי באומר שבועה כאומר השבועה והוא אסור. וכא האומר קרבן כאומר הקרבן והוא מותר. ורבנין מטילין אותו לחומרין האומר שבועה כאומר השבועה והוא אסור וכא האומר קרבן כאומר כקרבן והוא אסור. חליל החליל לחליל בין שאוכל לך בין שלא אוכל לך מותר. לחולין שאוכל לך אסור. חולין שאוכל לך מותר. ר' יסא בשם רבי יוחנן

דברי ר"מ ממשמע לאו את שומע הין. לא קרבן מזה
דל נא אכיל מן דילך הא מה דנא אכיל מן דידך לית
הוא חולין אלא הוא קרבן. הילוכי עליך דיבורי עליך
לא אמר כלום. למה שמתפיס את הנדר בדבר שאין בו
ממש. נדר נדר מה נדר שנאמר להלן דבר שיש בו ממש.

דף ה, א פרק א הלכה ד גמרא אף נדר שנאמר כאן דבר
שיש בו ממש. עיני רואה לך. אזני שומעת לך
אסור. את אומר ידי עושה עמך אסור. חרש עמו
בקרקע עד כמה הוא אסור עמו כדי שכרו או עד כדי
הניית קרקע. נדר עמו בתנור עד כמה הוא אסור עד
כדיש כרו או עד כדי הניית תנור:

מסכת נדרים פרק ב

דף ה, א פרק ב הלכה א משנה אילו נדרים מותרין
חולין שאוכל לך כבשר חזיר כע"ז כעורות לבובין
כנבילות כטריפות כשקצים כרמשים כחלת אהרן
וכתרומתו מותר האומר לאשתו הרי את עלי כאימא
פותחין לו פתח ממקום אחר שלא יקל את ראשו לכך
קונם שאיני ישן שאיני מדבר שאיני מהלך האומר
לאשתו קונם שאיני משמשך הרי זה בלא יחל דברו
שבועה שאיני ישן שאיני מדבר שאיני מהלך אסור:

דף ה, א פרק ב הלכה א גמרא (במדבר ל) להי אין אדם
אוסר עליו דבר אלא שהוא להי. תני דבית רב פליג
מניין לנדריים שהן מותרין לך מן השמים ובני אדם
נוהגין בהן באיסור שלא תהא נודר ומבטל ת"ל (שם)
לא יחל דברו שלא יעשה דבריו חולין. הוון בעיי מימר
כגון הקרבן בשבועה הא בשאר כל הדברים לא. אתא
מימר לך אפי' בשאר כל הדברים. (שם) לאסור אסור
על נפשו. אית תני תני אפי' על אחריים. הוון בעי מימר
מאן דמר על נפשו לא על אחריים שלא לוסר נכסיו על
אחריים. ומאן דמר אפילו על אחריים לוסר נכסיו על
אחריים. הא

דף ה,ב פרק ב הלכה א גמרא ניכסי אחרים עליו לא. האומר לאשתו הרי את עלי כאימא. ביאתך עלי כביאת אימא. כבשר אימא לא אמר כלום. אמר הככר הזה עלי כביאת אימא מהו. נישמענה מן הדא האומר לאשתו קונם איני משמשיך. רב אמר אסור. ושמואל אמר מותר. מה מקיים שמואל בלא יחל דברו כאילו בל יחל דברו. רב כדעתיה תניי דבית רב פליג מניין לנדרים שהן מותרין לך מן השמים ובני אדם נוהגין בהן באיסור כדי שלא תהא נודר ומבטל ת"ל (במדבר ל) לא יחל דברו. שלא יעשו דבריו חולין. שבועה שלא אישן ג' ימים מלקין אותו וישן מיד. שבועה שלא אוכל ג' ימים ממתנינים אותו עד שיאכל ומלקין אותו :

דף ה,ב פרק ב הלכה ב משנה קרבן לא אוכל לך וקרבתן שאוכל לך לא קרבן לא אוכל לך מותר שבועה לא אוכל לך שבועה שאוכל לך לא שבועה לא אוכל לך אסור זה חומר בשבועות מבנדרים וחומר בנדריי מבשבועוי כיצד אמר קונם סוכה שאיני עושה לולב שאיני נוטל תפילין שאיני נותן בנדרים אסור ובשבועת מותר שאין נשבעין לעבור על המצות :

דף ה,ב פרק ב הלכה ב גמרא ולמה לא תנינן שבועה שלא אוכל לך מותר. אלא בגין דתנינן חומר בשבועות מבנדרים.

דף ו,א פרק ב הלכה ב גמרא וסברנן מימר שבועה לא אוכל לך דברי חכמים אסור לפום כן לא תנינן. הרי הוא קרבן הרי הוא לקרבן. הרי הוא כקרבתן מותר. הרי הוא שבועה. הרי הוא לשבועה. הרי הוא כשבועה אסור : זה חומר בשבועות מבנדרים. וחומר בנדרים מבשבועות כיצד (ויקרא ה) או נפש כי תשבע לבטא בשפתים. להרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות. יצא דבר של איסור בדבר של מצוה הוון בעיי מימר שוגג הא המזיד לא אשכח תני ר' ישמעאל אומר (במדבר ל) ככל היוצא מפיו יעשה לא היוצא מפי

שמים ומר אף בהקדש כן רבי יוסה בשם רבי הילא שכן
אדם מקדיש סוכתו לשמים :

דף ו,א פרק ב הלכה ג משנה י יש נדר בתוך נדר ואין
שבועה בתוך שבועה כיצד אמר הריני נזיר אם אוכל
הריני נזיר אם אוכל ואכל חייב על כל אחת ואחת
שבועה שלא אוכל שבועה שלא אוכל שבועה שלא אוכל
ואכל אינו חייב אלא אחת :

דף ו,א פרק ב הלכה ג גמרא ר' יוסי בעי שבועה שבועה
שבועה שלא אוכל ואכל אמר ר' יוסי בי ר' בון
נישמעינה מן הדא שבועה שלא אוכל ככר זה שבועה
שלא אוכל שבועה שלא אוכל ואכל. אינו חייב אלא
אחת מפני שאמר זו. הא אם לא אמר זו חייב על כל
אחת ואחת. אבימי אחוי דחיפה אמר שמשית בנדריס
שמשית בשבועות. בעי חיפה מיבדקיניה היו לפניו ה'
ככרים ואמר שבועה שלא אוכל ככר זו. וחזר ואמר
שנים אילו. וחזר ואמר ג' אילו. וחזר ואמר ד'
אילו. וחזר ואמר חמשה אילו. ואכל את הראשון
מהו. א"ל חייב על כל אחת ואחת. א"ל אינו חייב אלא
אחת מכיון שהזכיר עליו שבועה עשאו כנבילה מיכן
ואילך כמיחל שבועות על האיסורין. ואין שבועות
חלות על האיסורין.

דף ו,ב פרק ב הלכה ג גמרא חזר ובדקיה היו חמשה
ככרים ואמר שבועה חמשה ככרים האילו. וחזר
ואמר ד' אילו. וחזר ואמר ג' אילו. וחזר ואמר שנים
אילו. וחזר ואמר אחד זה. ואכל את כולן. א"ל אינו
חייב אלא אחת. א"ל חייב על כל אחת ואחת. אילו מי
שאמר שבועה שלא אוכל חמשה ואכל ארבעה שמא
אינו פטור. אמר ר' יוסי מסתברא כאיחו דחיפא
באחריתה. ודחיפא בקדמיתה :

דף ו,ב פרק ב הלכה ד משנה י סתם נדרים להחמיר
ופירושן להקל כיצד אמר הרי עלי כבשר מליח וכיין
נסך אם של שמים נדר אסור ואם של ע"ז מותר ואם

סתם אסור הרי עלי כחרם אם כחרם של שמים נדר אסור ואם של כהנים מותר ואם סתם אסור הרי עלי כמעשר אם כמעשר בהמה נדר אסור ואם של דגן מותר ואם סתם אסור הרי עלי כתרומה אם בתרומת הלשכה נדר הרי זה אסור ואם של גורן מותר ואם סתם אסור דברי רבי מאיר וחכמים אומרים סתם תרומה ביהודה אסורה ובגליל מותרת שאין אנשי גליל מכירין תרומת הלישכה סתם חרמים ביהודה מותרין ובגליל אסורין שאין אנשי הגליל מכירין חרמי כהנים :

דף ז, א פרק ב הלכה ד גמרא הוון בעיי מימר מליח לעולם הא לשעה לא אמר ר' יודן מן מה דתנינן הרי עלי כבשר מלוח וכיין נסך. הדא אמרה מליח לשעה מלוח הוא. אי זהו מלוח לשעה כיי דתני כיצד הוא עושה נותן את האיברים על גבי המלח והופכן. אמר ר' אבא מרי שנייא היא שאם משהא הוא אותן שהן נמלחין. ויידא אמרה דא דמר ר' חייה בר אבא הנוטל זיתים מן המעטן טובל אחד אחד במלח ואוכל הדא אמרה מלוח הוא לשעה מלוח הוא. הרי עלי כתרומה אם בתרומת הלשכה נדר אסור הא בתרומת תודה מותר. ואם של גורן מותר. הא בתרומת תודה אסור. הכא את אמר אסור והכא את אמר מותר. נישמענה מן הדא כחלת אהרן וכתרומתו מותר. הא בתרומת תודה אסור. וחכמים אומרים סתם תרומה ביהודה אסורה ובגליל מותרת. שאין אנשי גליל מכירין תרומת הלשכה. אבל אם היו מכירין סתם אסור. סתם חרמין ביהודה מותרין ובגליל אסורין שאין בני גליל מכירין חרמי כהנים. אבל אם היו מכירין סתמן מותר. הכא את אמר מותר. וכא את אמר אסור. אמר רבי אלעזר תרין תניין אינון. אמר רבי ירמיה

דף ז, ב פרק ב הלכה ד גמרא חד תניי הוא כמאן דמר סתם חרמין לבדק הבית. ברם כמאן דמר סתם חרמין לכהנים אפיי בגליל יהא מותר. רבי יוסי בשם רבי הילא בגליל על ידי שרגילין בחרם עכן את אמר

אסור. וביהודה על שאינן רגילין בחרם עכן את אומר מותר:

דף ז, ב פרק ב הלכה ה משנה נדר בחרם ואמר לא נדרתי אלא בחרמו של ים נדר בקרבן ואמר לא נדרתי אלא בקרבנות מלכים הרי עצמי קרבן ואמר לא נדרתי אלא בעצם שהינחתי לי להיות נודר בו קונם אשתי נהנית לי ואמר לא נדרתי אלא מאשתי הראשונה שגירשתי על כולן אין נשאלין עליהן ואם נשאלו עונשין ומחמירין עליהן דברי ר"מ וחכמים אומרים פותחין להן פתח ממקום אחר ומלמדין אותן כדי שלא ינהגו קלות ראש בנדרים:

דף ז, ב פרק ב הלכה ה גמרא חד בר נש נדר באילין מיליאיא אתא לגבי רבי מאיר ושלחיה גבי רבי יודה אמר ליה אודעיה דאתית לגביי ושלחתיך לגביה. אתא לגבי רבי יודה ושלחיה לגביה ר' יוסי א"ל הודעיה דשלחך ר' מאיר לגביי ושלחתיך לגביה אתא לגביה רבי יוסי א"ל אין לית קדמאה מישרי לך לית חורן מישרי לך דאית ליה אם נשאלו עונשין אותן ומחמירין עליהן. חזר ואתא קומי רבי מאיר א"ל הויתה ידע דהוא כן למה לא אמרת לי בדקמיתא אמר ליה חמיתך מיקל וחמרית עלך:

מסכת נדרים פרק ג

דף ז, ב פרק ג הלכה א משנה ארבעה נדרים התיירו חכמים נידרי זירוזין ונדרי הבאי נידרי שגגות ונדרי אונסין נידרי זירוזין היה מוכר חפץ אמר קונם שאיני פוחת לך מן הסלע והלה אומר קונם שאיני מוסיף לך על השקל שניהם רוצין בשלשה דינרין רבי אליעזר בן יעקב אומר אף הרוצה להדיר את חבירו שיאכל אצלו יאמר לו כל נדר שאני עתיד לידור הרי הוא בטל ובלבד שיהא זכור בשעת הנדר:

דף ז,ב פרק ג הלכה א גמרא וכל הנדרים לאו חכמים
הן שהן מתירין כתיב (במדבר ל) וידבר משה אל ראשי
המטות

דף ח,א פרק ג הלכה א גמרא תלה הפרשה בראשי
המטות שיהא מתירין נדרי העם. רב יהודה בשם
שמואל (במדבר ל) לא יחל דברו הוא אינו מיחל דברו
הא אחר עושה דברו חולין. ואי זה זה זה חכם שמתיר
נדרו. חנינה בן אחי רבי יהושע אומר (תהילים קיט)
נשבעתי ואקיימה פעמים שאינו מקיים רבי יהושע
אומר (תהילים צה) אשר נשבעתי באפי באפי נשבעתי
חוזר אני בי. וכל הנדרים חכמים הם שהם מתירין
ותנינן ארבעה נדרים התירו חכמים. רבי לעזר בשם
רבי חייה רובה אילו אינן צריכין היתר חכם. רב
ושמואל תריהון אמרין אלו הן צריכין היתר
חכם. התיב איסי והרי לא מצינו פתח לנדרים אלא
מיכן. א"ל שמואל חגר עליה מותא. מתניתא פליגי על
איסי אף זה יכול להפר נדרו שלא על פי חכם. פתר לה
כל נדרים צריכין פתח ממקום אחר. ואלו פתחן
בצידן. א"ר זעירא הדא דאת אמר בשאינן
מעמידים. אבל אם היו מעמידין צריכין היתר
חכם. הרי זה מעמיד וזה אינו מעמיד מאחר שבטל
אצל זה יבטל זה. תלמידווי דרבי חייה בר לולייני א"ר
יודן שאילו היה אומר זה בסלע וזה אומר ליתן לו
בשלש וזה אומר בשקל מעמיד מאחר שביטל דינר זה
על זה יבטל עוד דינר אחר אצלו. ויתנו לו בשנים. א"ר
אמי מאן תני נידרי זירוזין רבי טרפון דו פתר לה
במעמידין.

דף ח,ב פרק ג הלכה א גמרא א"ר בא תיפתר דברי הכל
שאינן מעמידין אין תימר במעמידין ניתני רבי אליעזר
בן יעקב ורבי טרפון שניהן אמרו דבר אחד. אית תניי
תני הרוצה אית תניי תני אף הרוצה. מאן דמר הרוצה
מסייע לרבי בא מאן דמר אף הרוצה מסייע לר'
אמי. רבי פדת בשם רבי יוחנן מאן תנא נידרי זירוזין
רבי טרפון. כיני מתניתא כל נדר שאני עתיד לידור הרי

הוא בטל ובלבד שיהא זכור בשעת הנדר בשלא התנה אבל אם התנה אע"פ שאינו זכור. בנדריים אבל שבועות תניי בנדריים ואין תניי בשבועות כהדא דתני שבועות הדיינין כתניין שבלבינו לא כתנויי שבלבכם. אמר רבי יודה כתניי שבלבו הוא משביעו. ולמה הוא מתנה עמו מפני ההדיוטות שלא יאמרו יש תניין בשבועות. תני ר' חנניה קומי רבי מנא והא כתיב (דברים כט) כי את אשר ישנו פה. מה את שמע מינה א"ל מה דורות הבאים אחרינו אין בליבן תניי אף אנו אין בלבינו תניי :

דף ח, ב פרק ג הלכה ב משנה נידרי הבאי אמר אם לא ראיתי בדרך הזו כעולי מצרים אם לא ראיתי נחש כקורת בית הבד נדרי שגגות כיצד אמר אם אכלתי ואם שתיתי ונזכר שאכל וששתה שאיני אוכל ושאני שותה ושכח ואכל ושתה אמר קונם אשתי נהנית לי

דף ט, א פרק ג הלכה ב משנה שגנבה את כיסי ושהיכת את בני נודע שלא הכתו ונודע שלא גנבה ראה אותן אוכלין תאנים ואמר להן הרי הן עליכם כקרבן ונמצאו אביו או אחיו והיו עמהן אחרים בית שמאי אומרים הן מותרין ומה שעמהן אסורין ובית הלל אומרים אילו ואילו מותרין :

דף ט, א פרק ג הלכה ב גמרא איפשר שלא עבר בה כעולי מצרים. אלא כן אנו קיימין בראייה אחת. והא לוליינוס מלכא כד נחת לתמן נחות עימיה מאה כ' ריבויין. אלא כן אנו קיימין בראייה אחת. והא חויה דשבור מלכא בלע גמלין בלע קרונין כד בעי מיקטלוניה מלון פחליץ של גמלין תבן ויהבון בון גומרין ובלעון ומית. אמר רבי יודה בר פזי אנא חמי' משך דחיוי עבד אורי על עומני מססטולא. א"ר שמואל בר יעקב אנא חמית משך דחיוי סליק קרובין למלכותא. שמואל אמר במרובע אין תימר בשאינו מרובע למה לי גדול אפי' קטן. א"ר מתניה לית אורחין דהדין תנייה מתפיס אלא מילה רובא. תדע לך שהוא כן דתניין גמל

פורח באויר. ניתני עכבר פורח באויר. תני רשב"ג אומר אין מרובע מששת ימי בראשית. התיב רבי ברכיה והתנינן גופה של בהרת כגריס האיטלקי מרובע. אמר ר' ביסנא כל גרמא דא דלית הוא מרובע. ולמה תנינן מרובה ירבענה הוא. והא כנעה מלי קיטרין. והא ארכובה דיעלא עגיל הוא מלמטה אית דבעי מימר לא אמר רבן גמליאל אלא בבריות. ותני כן מרובע באוכלין אין מרובע בבריות. (דברים ה) שוא (שמות כ) ושקר שניהם נאמרו בדיבור אחד מה שאי אפשר לפה לומר ולא לאוזן לשמוע. (שם) זכור (דברים ה) ושמור שניהם בדבור אחד נאמרו מה שאי אפשר לפה לומר ולא לאוזן לשמוע. (שמות לא) מחלליה מות יומת (במדבר כח) ושני כבשים בני שנה תמימים נאמרו בדיבור אחד מה שאי אפשר לפה לומר ולא לאוזן לשמוע. (ויקרא יח) ערות אשת אחיך לא תגלה. (דברים כה) יבמה יבא עליה שניהם נאמרו בדיבור אחד. (במדבר לו) ולא תסוב נחלת בני ישראל ממטה למטה אחר.

דף ט,ב פרק ג הלכה ב גמרא (במדבר לו) וכל בת יורשת נחלה שניהם נאמרו בדיבור אחד. (דברים כב) גדילים תעשה לך. (שם) לא תלבש שעטנז שניהם בדיבור אחד נאמרו. וכן הוא אומר (תהילים סב) אחת דבר אליהם בדיבור שתיים זו שמענו. וכתוב (ירמיהו כג) הלא כה דברי כאש נאם ה' וכפטיש יפוצץ סלע. אי זהו שוא ואי זהו שקר שבועת שוא בשנשבע לשנות את הידוע לאדם. שבועת שקר בשנשבע ומחליף. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן ידוע לשנים זהו שבועת שקר לגי זהו שבועת שוא. רבי הילא בשם ר"א אפילו ידוע לשנים ואחד בסוף העולם מכירו שבועת שוא היא מה נפק מן ביניהון שינה בו בפני שנים והשליכו לים והתרו בו משום שבועת שוא. על דעתיה דרבי יוחנן אינו לוקה. על דעתיה דר' לעזר לוקה. התרו בו משום שבועת שקר. על דעתיה דרבי יוחנן לוקה. על דעתיה דר' לעזר אינו לוקה. ר' בא בשם רב יהודה אפילו ביעה

ומרגליתא. והן אפילו. אלא כגון ביעה ומרגליתא. תני כשם שנדרי הבאי מותרין כך שבועות הבאי מותרות. והתני שבועות הבאי אסורות. ר' ירמיה בשם ר' פדת כאן במעמידין וכאן בשאינן מעמידין. אמר ר' בא אפילו תימא כאן וכאן במעמידין כאן וכאן בשאין מעמידין. כאן במיחל שבועה על נכסיו. שבועת נכסי עלי נכסיו אסורין. הא ללקות אינו לוקה. כשם שנדרי זירוזין מותרין. כך שבועות זירוזין מותרות. עוד הוא במיחל שבועה על נכסיו. שבועה נכסי עלי נכסיו אסורין הא ללקות אינו לוקה. חזקיה אמר ההן דמישתבע על תרין דינון תרין לוקה משום שבועת שוא. ר' חגיי בשם ר"ש בן לקיש ההיא דחמא מיטרא נחית ומר בלי קורי בריקשון לוקה משום שבועת שוא. ר' חוניא ר' יעקב בר אבון בשם ר' שמואל בר נחמן עשרים וארבע בוליות היו ביהודה וכולן חרבו משום שבועת שוא שהיא של אמת. דכתיב (ירמיהו ב) לשוא הכיתי את בניכם. תמן תנינן שבועה שלא אוכל ככר זו דבר שאילו בנדרין אסור ושבועות מותר. לא הדא אמרת אלא על הדא. אחד דברים של עצמן ואחד דברים של אחרים. אמר ר' בא בשם שמואל שבועה שנתן פלוני לפלוני מנה ונמצא שלא נתן

דף י, א פרק ג הלכה ב גמרא מאחר שאין בידו לבא אין בידו לשעבר. אשכח תני על תרתיהון זה חומר בשבועות מבנדרין ששגגת שבועות אסורה ושגגת נדרין מותרת. ר"ש בר לקיש בעא קומי ר' בא ר' עקיבה להוסיף על דברי בית הלל כיי דתנינן תמן עד שבא רבי עקיבה ולימד שנדר שהותר מכללו הותר כולו. אי"ל מה אם תמן נדר שהוא צריך חקירת חכם את אמר נדר שבטל מקצתו בטל כולו. כאן שאינה צריך חקירת חכם לא כל שכן. רבי יוסי בשם ר' הילא משם נדר טעות שאילו הייתי יודע שאבא ואחי שם לא הייתי נודר:

דף י, א פרק ג הלכה ג משנה נידרי אונסין הדירו חבירו שיאכל אצלו חלה הוא או שחלה בנו או שערכו נהר הרי אילו נדרי אונסין :

דף י, א פרק ג הלכה ג גמרא מפני שחלה הא אם לא חלה לא. אמר ר' ירמיה דר"מ היא דר"מ אמר אסור עד שיתן. אמר ר' יוסה ולמה לית אנן פתרין לה דברי הכל כיי דמר רבי זעירא בסתם חלוקין. מה אנן קיימין אם בזה אומר מפני כבודי וזה אומר מפני כבודי דברי הכל אסור.

דף י, ב פרק ג הלכה ג גמרא אם בזה אומר מפני כבודי וזה אומר מפני כבודך אמרת דברי הכל מותר. אמר ר' הילא כן אורחא דבר נשא מימור לחבריה כורוסתי בייה :

דף י, ב פרק ג הלכה ד משנה נודרין להרגים ולחרמים ולמוכסין שהיא תרומה אע"פ שאינה תרומה שהן של בית המלך אע"פ שאינן שלהן ב"ש אומרים בכל נודרין חוץ מבשבועה וב"ה אומרים אף בשבועה ב"ש אומרים לא יפתח לו בנדר וב"ה אומר אף יפתח לו בית שמאי אומר במה שהוא מדירו וב"ה אומר אף במה שאינו מדירו כיצד אמרו לו אמור קונם אשתי נהנית לי ואמר קונם אשתי ובני נהנין לי בית שמאי אומרים אשתו מותרת ובניו אסורין וב"ה אומרים אילו ואילו מותרין :

דף י, ב פרק ג הלכה ד גמרא להרגים בהרגה. לחרמים בשעת החרם. תני ר' יודה בן פזי בשם רבי יוחנן אם היה דבר של סכנה מותר. ר' אחא ר' חנינא בשם רבי יוחנן אם היה דבר של יישוב אסור. תני תולים בגוים ובמלכות אבל לא בישראל שבעלי זרוע מצויין ליפול דלא יפול ויגלגל עלוהי קדמיתא. עבר ופתח על דב"ש מהו. נישמענה מן הדא ב"ש אומרים אשתו מותרת ובניו אסורין. הדא אמרה עבר ופתח על דבית שמאי מותר.

דף יא, א פרק ג הלכה ד גמרא הוון בעיי מימר בנדריס הא בשבועות לא. אשכח תני ר' ישמעאל אומר (ויקרא יט) לא תשבעו בשמי לשקר. נשבע את להרגין ולחרמין ולמוכסין:

דף יא, א פרק ג הלכה ה משנה הרי נטיעות האילו קרבן אם אינן נקצצות וטלית זו קרבן אם אינה נשרפת יש להן פדיון הרי נטיעות האילו קרבן עד שיקצצו וטלית זו קרבן עד שתישרף אין להן פדיון:

דף יא, א פרק ג הלכה ה גמרא ראה קציעות המלך ממשמשין ובאין. ראה דליקה ממשמשת ובאה ואמר הרי נטיעות האילו קרבן אם אינן מקצצות. ולית זו קרבן אם אינה נשרפת ונקרעה. למפריען קדשו או מיכן ולבא. מה נפיק מביניהון. נהנה מהן אין תימר למפריען קדשו מעל אין תימר מיכן ולבא לא מעל. חזקיה אמר פדיין חזרו לקדושתן. ר' יוחנן אמר פדיין פדויין. מתניי פליגא על ר"י אין לה פדיון. פתר לה לכשיקצצו אין להם פדיון. א"ר יוסי מ"ד חזקיה בשפדיין הוא. אבל אם פדיין אחר פקעה מהן קדושתן. מחלפיה שיטתיה דרבי יוסי תמן הוא אומר פדיין פקעה מהן קדושתן. וכא הוא אמר נישאת לאחר לא פקעו ממנה קידושין.

דף יא, ב פרק ג הלכה ה גמרא לא צורכא דלא בשנתן לה שתי פרוטות א' מכבר וא' לכשיגרשנה מהו:

דף יא, ב פרק ג הלכה ו משנה הנודר מיורדי הים מותר ביושבי היבשה ומיושבי היבשה אסור ביורדי הים שיורדי הים בכלל יושבי היבשה לא כאלו ההולכים מעכו ליפו אלא מי שדרכו לפרש:

דף יא, ב פרק ג הלכה ו גמרא שלא תאמר אילו ההולכים מעכו ליפו. אלא במי שדרכו לפרש מיושבי היבשה אסור ביורדי הים. ולא סוף דבר אלא כגון אילו ההולכין מעכו ליפו אלא במי שדרכו לפרש. ולא

מיושבי היבשה נדר. הדא אמרה שיורדי הים בכלל יושבי היבשה. נדר מיורדי הים לאחר שלשים יום נעשו בני יבשה תפלוגתא דרבי ישמעאל ור"ע דר"י אמר אחר הנדר. ור"ע אומר אחר האיסור. ובאילין טלייתא צריכה:

דף יא,ב פרק ג הלכה ז משנה הנודר מרואי החמה אסור אף בסומין שלא נתכוון זה אלא למי שהחמה רואה אותו הנודר משחורי הראש אסור בקרחים ובבעלי שיבות ומותר בנשים ובקטנים שאינן נקראין שחורי ראש אלא אנשים הנודר מן הילודים מותר בנולדים מן הנולדים רבי מאיר מתיר אף בילודים וחכמים אומרים לא נתכוון זה

דף יב,א פרק ג הלכה ז משנה אלא במי שדרכו להיוולד:

דף יב,א פרק ג הלכה ז גמרא מאי טעמא דר' מאיר (בראשית מח) ועתה שני בניך הנולדים לך וכבר נולדו. מאי טעמא דרבנין (מלכים א ג) הנה בן נולד לבית דוד יאשיהו שמו ועדיין לא נולד:

דף יב,א פרק ג הלכה ח משנה הנודר משובתי שבת אסור בישראל ואסור בכותים מאוכלי השום אסור בישראל ואסור בכותים ומעולי ירושלים אסור בישראל ומותר בכותים קונם שאיני נהנה לבני נח מותר בישראל ואסור באומות שאיני נהנה לזרע אברהם אסור בישראל ומותר באומות שאיני נהני לישראל לוקח ביתר ומוכר בפחות שישראל נהנין לי לוקח בפחות ומוכר ביתר אין שומעין לו שאיני נהנה להם והם לי יהנה לאומות:

דף יב,א פרק ג הלכה ח גמרא ואין ישמעאל בכלל זרעו של אברהם. (בראשית כח) כי ביצחק יקרא לך זרע. ואין עשו בכלל זרע יצחק. א"ר יודן בר שלום ביצחק במקצת יצחק. ר' הונא אמר רבי"ת תרי בן

שהוא עתיד לנחול שני עולמות העולם הזה והעולם הבא. ר' גרשום בשם ר' אחא (במדבר כד) דרך כוכב מיעקב. ממי דרך כוכב ועתיד לעמוד מיעקב. רבי אחא בשם ר' חונא עתיד עשו הרשע לעטוף טליתו ולישב עם הצדיקים בגן עדן לעתיד לבוא והקב"ה גוררו ומוציאו משם מה טעמא (עובדיה א) אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך משם אורידך נאם ה'. ואין כוכבים אלא צדיקים כמה דאת אמר (דניאל יב) ומצדיקי הרבים ככוכבים לעולם ועד:

דף יב,ב פרק ג הלכה ט משנה קונם שאיני נהנה לערלים מותר בערילי ישראל ואסור במולי אומות העולם שאיני נהנה למולים אסור בערילי ישראל ומותר במולי אומות העולם שאין הערלה קרויה אלא לשם הגוים שנאי (ירמיהו ט) כי כל הגוים ערילים וכל בית ישראל ערלי לב ואומר (שמואל א יז) והיה הפלשתי הערל הזה כאחד מהם ואומר (שמואל ב א) פן תשמחנה בנות הפלשתים פן תעלוזנה בנות הערילים רבי לעזר בן עזריה אומר מאוסה היא הערלה שנתגנו בה הרשעים שנאמר (ירמיהו ט) כי כל הגוים ערלים וכל בית ישראל ערלי לב רבי ישמעאל אומר גדולה מילה ששלש עשרה בריתות נכרתו עליה רבי יוסי הגלילי אומר גדולה מילה שהיא דוחה שבת החמורה ר' יהושע בן קרחה אומר גדולה מילה שלא נתלה למשה הצדיק עליה מלא שעה רבי נחמיה אומר גדולה מילה שהיא דוחה את הנגעים רבי אומר גדולה מילה שכל המצוות עשה אברהם אבינו לא נקרא שלם עד שמל שנאמר (בראשית יז) התהלך לפני והיה תמים דבר אחר גדולה מילה שאילולא היא לא ברא הקב"ה את עולמו שנאמר (ירמיהו לג) כה אמר ה' אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמתי דבר אחר גדולה המילה שהיא שקולה כנגד כל המצוות שבתורה שנאמר (שמות כד) הנה דם הברית אשר כרת ה' עמכם על כל הדברים האלה:

דף יב, ב פרק ג הלכה ט גמרא אמר רבי יוחנן בר מרייה כתיב (בראשית טו) ביום ההוא כרת ה' ברית את אברם לאמר וגו' עד ואת בריתי אקים את יצחק וגו' שלש עשרה בריתות: (ויקרא יב) ביום השמיני ימול אפילו בשבת. מה אני מקיים (שמות לא) מחלליה מות יומת אף במילה. מה אני מקיים בשמיני ימול חוץ מן השבת. ת"ל וביום אפילו בשבת. בתורה ובנביאים ובכתובים מצינו שהשבת שקולה כנגד כל המצות שבתורה. בתורה דכתיב (שמות טז) עד אנה מאנתם לשמור מצותי ותורתי. וכתיב (שם) ראו כי ה' נתן לכם את השבת. בנביאים דכתיב (יחזקאל כ) וימרו בי הבנים בחוקותי לא הלכו וגו'. וכתיב (שם) ואת שבתותי חיללו מאד. בכתובים דכתיב (נחמיה ט) ועל הר סיני ירדת וכתיב ואת שבת קדשך הודעת להם וגו'. אמר ר' אלעזר בי ר' אבינה מצוות שבת מליא להודיעך שהיא שקולה כנגד כל מצוותיה של תורה והמילה דוחה אותה. משל לשני מטרניות שהיו באות זו על גב זו ואין את יודע אי זו גדולה מחבירתה זו שהיא יורדת מפני חבירתה את יודע שחבירתה גדולה ממנו. ע"ז קשה מכולם (במדבר טו) וכי תשגו ולא תעשו את כל המצות האלה. א"ר יודה בר פזי חילול השם קשה מכולן הדא הוא דכתיב (יחזקאל כ) ואתם בית ישראל כה אמר ה' אלהי ישראל איש גילוליו לכו עבדו ואת שם קדשי לא תחללו וגו'. וע"י שנתעצל משה במילה ביקש המלאך להורגו הה"ד (שמות ד) ויפגשוהו ה' ויבקש המיתו. א"ר יוסי חס ושלום לא נתעצל משה במילה אלא שהיה דן בעצמו ואומר אם לימול ולצאת סכנה היא. ואם לשהות הקב"ה אמר לו (שם) לך שוב מצרים. אלא ע"י שנתעצל בלינה קודם המילה

דף יג, א פרק ג הלכה ט גמרא הה"ד (שמות ד) ויהי בדרך במלון. ואמר רשב"ג חס ושלום לא ביקש המלאך להרוג למשה אלא לתינוק. בוא וראה מי קרוי חתן משה או התינוק. אית תניי תני משה קרוי

חתן. אית תניי תני התינוק קרוי חתן. מאן דאמר משה קרוי חתן. חתן דמים מתבקש מידך. ומאן דמר התינוק רוי חתן. חתן במדים את עומד לי. (שם) ותקח צפורה צר ותכרות את ערלת בנה ותגע לרגליו וג'. ר' יודה ורבי נחמיה ורבנין. חד אמר לרגליו של משה וחרנה אמר לרגליו של מלאך. וחרנה אמר לרגליו של תינוק. מן דמר לרגליו של משה הילך גזי חובך. מן דמר לרגליו של מלאך הילך עבד שליחתך. מן דמר לרגליו של תינוק נגעה בגוף התינוק. (שם) וירף ממנו אז אמרה חתן דמים למולות. מיכן לשתי מילות אחת למילה ואחת לפריעה אחת למילה ואחת לציצין. (ויקרא יב) ימול בשר ערלתו אע"פ שיש שם בהרת. מה אני מקיים (דברים כד) השמר בנגע הצרעת לשמור מאד ולעשות וגו'. אף במילה. מה אני מקיים ימול בשר ערלתו בזמן שאין שם בהרת. ת"ל בשר אע"פ שיש שם בהרת. על דעתיה דר' יונה דאמר מצות עשה דוחה את מצות לא תעשה אע"פ שאינה כתובה בצידה ניחא. על דעתיה דר' יוסה דאמר אין מצות עשה דוחה למצות לא תעשה אלא אם כן היתה כתובה בצידה. מכיון דכתיב בשר ערלתו כמי שהיא כתובה בצידה:

מסכת נדרים פרק ד

דף יג,א פרק ד הלכה א משנה אין בין המודר הנאה מחבירו למודר ממנו מאכל אלא דריסת הרגל וכלים שאין עושין בהן אוכל נפש המודר הנאת מאכל מחבירו לא ישאילנו נפה וכבר' וריחים ותנור אבל משאיל לו חלוק וטלית נזמים וטבעות וכל דבר שאין עושין בו אוכל נפש מקום שמשכירין כיוצא בהן אסור:

דף יג,א פרק ד הלכה א גמרא הא דבר שעושין בו אוכל נפש אסור. ולא ממאכל נדר. אמר רשב"ל כיני מתניתא אין בין מודר הנייה מחבירו למודר הניית מאכל מחבירו. תניי דבית ר' כן המודר הניית מאכל

מחבירו לא ישאילנו נפה וכברה ריחים ותנור. תני אבל משאילו כוסות וקערות ותמחויין. שאינן מהנין את האוכל אבל מכנסין את האוכל. לפסים וקדירות אסור. לטחון ולדרוך אסור. לקצור צריכא ולבצור צריכא. הניית מהו. תני אבל משאילו קורדום. הוינן סברין מימר בקורדום של בקעי. תיפתר בקורדום של מכוש ולית שמע מינה כלום. ר' אבונא אמר ר' ירמיה בעי אהן יוסטה מכיון די מרחק וחדש בה קמחא אסור מישאל ליה. ר' בא בשם ר' זעירא שהוא

דף יג, ב פרק ד הלכה א גמרא כנותן לו מעות ליקח בהן ככר. ר' בון בר חייה בעי מעתה אסור להשאיל לו מעות שהוא כנותן לו מעות ליקח בו ככר. ר' אבינא אמר ר' ירמיה בעי אילון קוזמידייא דאית עליהון אסור מישאל לון:

דף יג, ב פרק ד הלכה ב משנה המודר הנייה מחבירו שוקל לו את שקלו ופורע לו את חובו ומחזי לו אבידתו מקום שנוטלין עליה שכר תפול הנייה להקדש:

דף יג, ב פרק ד הלכה ב גמרא רבי בא בר ממל בעי הפורע שטר חובו של חבירו שלא מדעתו תפלוגתא דחנן ובני כהנים גדולים. אמר רבי יוסי טעמא דבני כהנים גדולים. תמן לא עלת על דעתו שימות אשתו ברעב. ברם הכא מפייס הוינא ליה והוא מוחל לי. הגע עצמך דהוה גביה משכון. מפייס הוינא ליה והוא יהיב לי משכוני. עד כדון בבעל חוב שאינו דוחק. ואפיי בבעל חוב שדוחק. נישמענה מן הדא תדע לך שהוא כן דתנינן ומקריב עליו קיני זבין קיני זבות קיני יולדות חטאות ואשמות בשלא נכנס לתוך ידיו כלום. וכא בשלא נכנס לידיו כלום. ר' יהושע בן לוי אומר אין לך נתפס על חבירו וחייב ליתן לו אלא בארנון ובגולגולת. רב אמר כל הנתפש על חבירו חייב לו. חייליה דרב מן הדא הגוזל שדה ונטלוח מסיקין. לא שמע דאמר רבי יוחנן קנס קנסו בגזלן. ר' אבין בעי דהוה רביה ר' יוסי בי רבי בון ורבי חייה בר

לולייני תריהון אמרין בשם ר' שמואל חד אמר בארנון ובגולגולת. תמן תנינן מרפאהו רפואת נפש אבל לא רפואת ממון. רבי יודה ורבי יוסי חד אמר כאן במדירה מגופו. וכאן במדירה מנכסיו. וחרנה אמר כאן בשיש לו מי שירפאנו וכאן בשאין לו מי שירפאנו.

דף יד, א פרק ד הלכה ב גמרא אם בשיש לו מי שירפאנו אפיי רפואת נפש לא ירפאנו לא מכל אדם זוכה להתרפות. ולא ניכסי המחזיר הן שהן אסורין לבעל הפרה. עולא בר ישמעאל בשם ר' יצחק כשהיו ניכסי זה אסורין על זה וניכסי זה אסורין על זה. מאן תנא תפול הנייה להקדש. ר' מאיר. דר' מאיר אומר מועלין באיסרות. ר' בון בר חייה בעי נדר מן ככר מהו לחמם בו את ידיו. נישמענה מן הדא אמר ככר זו הקדש אכלו בין הוא בין אחר מעל לפיכך יש לו פדיון. אם אמר הרי הוא עלי אכלו מעל בו בטובי הנייה דברי ר"מ. אחרים לא מעלו לפיכך אין לו פדיון. לא אמר אלא אכלו הא לחמם בו את ידיו מותר. תלמידוהי דר' יונה שם ר' בון בר חייה כיני באומר לא אוכלנו ולא אטעמנו. לא אסרו עליו אלא לאכילה. עד כדון צריכא נדר מן הככר מהו לחמם בו את ידיו:

דף יד, א פרק ד הלכה ג משנה ותורם את תרומתו ומעשרותיו לדעתו ומקריב עליו קיני זבין קיני זבות קיני יולדות חטאות ואשמות ומלמדו מדרש הלכות ואגדות ולא ילמדנו מקרא אבל מלמד הוא את בניו מקרא וזן את אשתו ואת בניו אע"פ שהוא חייב במזונתן ולא יזון את בהמתו בין טמאה בין טהורה ר' אליעזר אומר זן את הטמאה ואינו זן את הטהורה אמרו לו מה בין טמאה לטהורה אמר להן שהטהורה נפשה לשמים וגופה שלו והטמאה נפשה וגופה לשמים אמרו לו אף הטמאה נפשה לשמים וגופה שלו שאם ירצה הרי מוכרה לגוים או מאכילה לכלבים:

דף יד, א פרק ד הלכה ג גמרא המתקן פירותיו של חבירו שלא מדעתו טובת הניית מעשרותיו של מי. רבי אבהו אומר של מתקן. רבי זעירא אמר של בעל הפירות. רבי זעירא כדעתיה דאמר רבי זעירא בשם רבי שמעון בן לקיש הפריש קרבן נזיר קרבן מצורע של חבירו המתכפר הוא שעושה תמורה. מתניתא פליגא על רבי שמעון בן לקיש ותורם תרומתו ומעשרותיו של חבירו לדעתו. פתר לה בשלא יהא לו טובת הנייה בהן. כתיב (דברים ד) ראה לימדתי אתכם

דף יד, ב פרק ד הלכה ג גמרא חוקים ומשפטים מה אני בחנם אף אתם בחנם. יכול מקרא ותרגום כן ת"ל חוקים ומשפטים חוקים ומשפטים אתם מלמדים בחנם ואי אתם מלמדין בחנם מקרא ותרגום. וכן חמיי מתנייא נסבין אגריהון. א"ר יודן בי רבי ישמעאל שכר בטילין הן נוטלין. אמר רבי זעירא מדבריהן זן את עבדו ואינו זן את עבדו. הוון בעיי מימר מאן דמר הטהורה נפשה לשמים וגופה שלו. וזו הואיל וגופה ונפשה לשמים זן את עבדו. מאן דמר שאם ירצה הרי מוכרה לגוים או מאכילה לכלבים. וזה הואיל ואין גופו שלו ואין מוכרו לגוים ואינו מאכילו לכלבים זן את עבדו. אשכח תני זן את עבדו:

דף יד, ב פרק ד הלכה ד משנה המודר הנייה מחבירו ונכנס לבקרו עומד אבל לא יושב ומרפאהו רפואת נפש אבל לא רפואת ממון ורוחץ עמו באמבטי גדולה אבל לא בקטנה וישן עמו במטה רבי יהודה אומר בימות החמה אבל לא בימות הגשמים מפני שהוא מהניהו ומיסב עמו על המיטה ואוכל עמו על השולחן אבל לא מן התמחוי אבל אוכל הוא מן התמחוי החוזר:

דף יד, ב פרק ד הלכה ד גמרא ר"ש בן יקים אמר שלא ישהא. מתניתא בשאסר הרופא נכסיו עליו. אבל אם אסר החולה נכסיו עליו של רופא הוא חטא על נפשיה. אבל לא באמבטי קטנה דהוא מפתח ליה. תני רוחץ עמו במרחץ קטנה. דו נסב אשונה. תני מן

התמחוי החוזר. מהו תמחוי החוזר. תמן אמרין פוסגתא. רבנין דהכא אמרין תמחוי שיש בו לאכול ולשבוע ולהותיר. תני מן הכוס החוזר. אי זהו כוס החוזר. תמן אמרין קונדיטון. רבנין דהכא אמרין מליי מי סורס וקדחין ושתיין ומחזירין:

דף יד, ב פרק ד הלכה ה משנה לא יאכל עמו מן האבוס שלפני הפועלים לא יעשה עמו באומן דברי ר' מאיר וחכמים אומרים עושה הוא ברחוק ממנו:

דף יד, ב פרק ד הלכה ה גמרא על דעתיה דר"מ אסור

דף טו, א פרק ד הלכה ה גמרא ללמדו אומנות. על דעתיה דר' מאיר אסור ללמד עליו זכות:

דף טו, א פרק ד הלכה ו משנה המודר הנייה מחבירו לפני שביעית לא יורד לתוך שדהו ואינו אוכל מן הנוטות ובשביעית לא יורד לתוך שדהו אבל אוכל הוא מן הנוטות נדר הימנו מאכל לפני שביעית יורד לתוך שדהו ואינו אוכל מן הפירות ובשביעית יורד ואוכל:

דף טו, א פרק ד הלכה ו גמרא וירד כדאמר רבי שמעון בן יקים שלא ישהא. רבי יוחנן פתר מתניתא המודר הנאה מחבירו לפני שביעית אינו יורד לתוך שדהו ואינו אוכל מן הנוטות. ובשביעית לא יורד לתוך שדהו ואוכל מן הפירות ואם נדר בשביעית יורד ואוכל רבי שמעון בן לקיש פתר מתניתא המודר הנייה מחבירו לפני שביעית לא יורד לתוך שדהו ואינו אוכל מן הפירות. ואם נדר בשביעית לא יורד בתוך שדהו אבל אוכל מן הפירות. נדר ממנו מאכל לפני שביעית יורד לתוך שדהו ואינו אוכל מן הפירות. ואם נדר בשביעית יורד ואוכל. ותייא דר' שמעון בן לקיש כרבי יוסי דו רבי יוסי אומר מפני שקדם נדרו להפקירו. כן ר' שמעון בן לקיש אמר שקדם נדרו להבקירו. ולא הבקירו לנדרו. רבי יונה רבי בא בר חייה בשם רבי יוחנן מודה רבי יוסי בהבקר תורה שהוא מותר:

דף טו,א פרק ד הלכה ז משנה המודר הנייה מחבירו לא ישאילנו ולא ישאל ממנו לא ילוינו ולא ילוה ממנו ולא ימכור לו ולא יקח ממנו אמר לו השאילני פרתך אמר לו אינה פנויה אמר לו קונם שדי שאיני חורש בה לעולם אם היה דרכו לחרוש הוא אסור וכל אדם מותרין ואם אין דרכו לחרוש הוא וכל אדם אסורין :

דף טו,ב פרק ד הלכה ז גמרא באומר קונם שדי שאיני חורש לעולם באומר קונם שדי נחרשת לעולם :

דף טו,ב פרק ד הלכה ח משנה המודר הנייה מחבירו ואין לו מה יאכל הולך אצל החנוני ואומר איש פלוני מודר ממני הנייה ואיני יודע מה אעשה הוא נותן לו ובא ונוטל ממנו :

דף טו,ב פרק ד הלכה ח גמרא שאינו יכול להוציא ממנו בדין :

דף טו,ב פרק ד הלכה ט משנה היה ביתו לבנות גדירו לגדור שדהו לקצור הולך אצל הפועלים ואומר איש פלוני מודר ממני הנייה איני יודע מה אעשה הן עושין עמו ובאין ונוטלין שכרן מזה :

דף טו,ב פרק ד הלכה ט גמרא מהו דיימר מאן דעבד לא מפסיד. נישמעינה מן הדא ביומוי דרבי אמי נפלה דליקה בכפר ואפיק רבי אמי כרוז בשוקאי דארמאי ואמר כל דעבד לא מפסד. אמר רבי אלעזר בי רבי יוסי קומי רבי יוסי סכנה הוית. ואי סכנה הוית אפילו רבי אימי יטפי. לא תני כל דבר סכנה אין אומרים ייעשו בגוים ובקטנים אלא אפילו בגדולים ואפילו בישראל. מעשה שנפלה דליקה בחצר יוסי בן סימאי בשיחין וירדו בני קצרה של ציפורין לכבותו ולא הניח להן לכבות. אמר להן הניחו לגבאי שיגבה את חובו. מיד קשר עליו הענן וירדו גשמים וכיבוהו. במוצאי שבת שלח לכל אחד ואחד מהן סלע. ולאפרכוס שלהן חמשים דינר. אמר רבי חנינה

לא הוה צריך לעשות כן. חד כותיי הוה מגיריה דרי יונה נפלה דליקה במגירותיה דרבי יונה אזל ההוא כותאה בעי מיטפייה ולא שבקיה רבי יונה. אמר ליה בגדך מדלי. אמר ליה אין ואישתיזיב כולה. רבי יונה דכפר אימי פרס גולתיה על גדישא ונורא ערקת מינה :

דף טו,ב פרק ד הלכה י משנה היו מהלכין בדרך ואין לו מה יאכל נותן לאחרים לשם מתנה והלה נוטל ואוכל ומותר אם אין עמהן אחר מניח על הסלע או על הגדר ואומר הרי הן מובקרין לכל מי שיחפוץ והלה נוטל ואוכל ורבי יוסי אוסר :

דף טו,ב פרק ד הלכה י גמרא תנא ר' מאיר אומר כיון שאדם מבקיר יצא דבר מרשותו. רבי יוסי אומר אין הבקר יוצא מתחת ידי הבעלים אלא בזכיה. רבי ירמיה רבי בא בר חייה תריהון אמרין רבי יוחנן בשם רבי ינאי

דף טז,א פרק ד הלכה י גמרא דברי ר' יוסי בנותן מתנה לעשרה וזה אחד מהן. הבקיר שדהו. אית תניי תני חוזר בו ואית תניי תני אינו חוזר בו. רבי חזקיה ר' אבהו בשם רשב"ל מאן דמר חוזר כרבי יוסי מאן דמר אינו חוזר כרבי מאיר. הדא אמרה הבקר כר' יוסי וחייב במעשרות מה אמר הבקר לא מתנה. אתא רבי יעקב בר אחא בשם רבי שמעון בן לקיש הבקר כרבי יוסי וחייב במעשרות. תמן אמר הבקר כרבי יוסי ואין חייב במעשרות דאמר רבי יוחנן בשם רבי ינאי (דברים יד) ובא הלוי כי אין לו וגו'. ממה שיש לך ואין לו חייב אתה ליתן לו. יצא הבקר שידך וידו שוין בו. היא לקט היא שכחה היא פיאה. היא הבקר. עד כדון כשמבקירה לזמן מרובה. אפילו הבקירה לזמן ממעוט. נישמענה מן הדא המבקיר שדהו שלשה ימים חוזר. אמר רבי זעירא לא אמר אלא שלשה הא לאחר שלשה אינו חוזר בו. תני רבי שמעון דיינא קומי רבי זעירא אפילו לאחר שלשה חוזר בו. אמר ליה מכיון דאת אמר לאחר שלשה חוזר בו היא לאחר

שלשה. היא לאחר כמה ימים. מתניתא מסייעה לר' זעירא במה דברים אמורים כשהבקיר סתם אבל אם אמר שדי מובקרת יום אחד שבת אחת חדש אחד שנה אחת. שבוע אחד. עד שלא זכה בין הוא בין אחר יכול הוא לחזור בו. משזכה בה בין הוא בין אחר אינו יכול לחזור בו.

דף טז, ב פרק ד הלכה י גמרא הדא אמרה הוא זמן מרובה הוא זמן ממועט. הדא אמרה שלא חשו להערמה. הדא אמרה שאדם מבקיר וחוזר וזוכה. הדא פשטא שאלת דר' זעירא דר' זעירא אמר הוא זמן מועט הוא זמן מרובה. והלה נוטל ואוכל. ורבי יוסי אוסר. מאי טעמא דרבי יוסי מפני שקדם נדרו להבקירו הא הבקירו לנדרו לא. בעון קומי ר' יוסי מפני שקדם נדרו להבקירו. מה בין שקדם הבקירו לנדרו. אמר לון לא עלת על דעתו לאסור מה שהבקיר. אמר רבי יונה הכין קשון קדמוי הא הבקר יחיד לא. והא תנינן והלה נוטל ואוכל. ורבי יוסה אוסר. אמר לון לא עלת על דעתו לאסור מה שהבקיר. רבי יונה רבי אבא רבי חייה בשם רבי שמעון בן יוצדק המבקיר שדה לעשרה בני אדם אינו חוזר בו. א"ר יוסה אתייה כר' מאיר. ר' מנא בעי מה את אמרת לשלשה לפני שלשה. על דאת מקשי על רבי מאיר מקשיתה על דרבי יוסי. מה את אמרת לעשרה לפני עשרה.

דף יז, א פרק ד הלכה י גמרא אמר ליה הבקירה בפני שנים חוזר בו וחייב במעשרות. בפני שלשה אינו חוזר בו ופטור מן המעשרות:

מסכת נדרים פרק ה

דף יז, א פרק ה הלכה א משנה השותפין שנדרו הנייה זה מזה אסורין ליכנס לחצר רבי אליעזר בן יעקב אומר זה נכנס לתוך שלו וזה נכנס לתוך שלו שניהן אסורין

מלהעמיד ריחים ותנור ומלגדל תרנגולין היה אחד מהן מודר מחבירו הנייה לא יכנס לחצר רבי ליעזר בן יעקב אומר יכול הוא לומר לו בתוך שלי אני נכנס ואיני נכנס בתוך שלך כופין את הנודר שימכור חלקו:

דף יז, א פרק ה הלכה א גמרא רבנין אמרי כל טפח וטפח של שותפין הוא. ר' ליעזר בן יעקב אומר זה נכנס לתוך שלו וזה נכנס לתוך שלו. אם היתה חצר חלוקה פסיספס אף רבנן מודיי. עמד אחד מהן ומכר את חלקו. אף רבי אליעזר בן יעקב מודה. התנו ביניהן על מנת לוותר בחזקת שותפין הן. לא צורכא דלא התנו ביניהן על מנת לוותר מה אמר בה ר' אליעזר בן יעקב.

דף יז, ב פרק ה הלכה א גמרא והא תנינן תמן לוקח ביתר ומוכר בפחות מה אמר בה רבי אליעזר בן יעקב. והא דתנינן תמן לא ישאילנו ולא ישאל ממנו מה אמר בה רבי אליעזר בן יעקב. והא דתנינן תמן לא ימכור ולא יקח ממנו. והא דאמר רבי שמעון בן יקים שלא ישהא. שניהן אסורים מלהעמיד ריחים ותנור ומלגדל תרנגולים. נצרכה לר' אליעזר בן יעקב דו מתניתא השותפין שנדרו הנייה זה מזה. מפני שנדרו הנייה זה מזה. האם אם לא נדרו הנייה זה מזה סתמן כמוותרין אילו לאילו תמן תנינן אילו דברים שיש להן חזקה כו'. אמר רבי ירמיה נהגו השותפין להיות כמוותרין זה את זה בדברים הללו. אמר ר' אלעזר המגדל תרנגולין בחצר שאינה שלו הרי זו חזקה. אמר רבי יוסי ויאות מה נפשך אם יש לו רשות לגדל הרי גידל. אם אין לו רשות לגדל הרי החזיק. רבי יוחנן בשם רבי בניה בכל השותפין מעכבין זה על זה בחצר חוץ מן הכביסה מפני כבוד בנות ישראל. אמר ר' מתנייה הדא דאת אמר מקום שהנשים מכבסות. אבל מקום שהאנשים מכבסין לא בדא. ודא דאת אמר חוץ מן הכביסה בחצר. בכל החצר. ברם בדי אמות דחבריה לא מצי מימחי בידיה אם היה המקום משופע אפילו בארבע אמות דחבריה מימחי הוא בידיה דו אמר ליה את שפך והוא אתי לגבי. תני מקום התנור

מקום הכיריים אין להן חזקה. על גביהן אפילו כל שהוא יש להן חזקה. א"ר זעירה ובלבד קירווי שמועיל לתנור. רבי יוחנן בשם ר' ינאי השותפין קונין זה מזה בחצר וחייבין זה בניזקי זה. א"ר בון בר כהנא באומר צבור ואקנה. אבל אם צבורין לא קנה עד שיטלטל. בתוך שלי אני נכנס ולא בתוך שלך

דף יח, א פרק ה הלכה א גמרא ואת אמר כופין. לא על הדא איתאמרת אלא על הדא בתוך של חבירך אני נכנס לא לתוך שלך עליה כופין את הנודר שימכור חלקו באומר הנייתי עליך אבל באומר הנייתך עלי לא בדא:

דף יח, א פרק ה הלכה ב משנה היה אחד מן השוק מודר מאחד מהן הנייה לא יכנס לחצר רבי אליעזר בן יעקב אומר יכול הוא לומר לו בתוך של חבירך אני נכנס איני נכנס לתוך שלך:

דף יח, א פרק ה הלכה ב גמרא ולא תנינן כופין. תני רבי חייה אם היה נדרן כופין. דו אמר ליה אתית קדמוהי עבדת ליה כן. תינינא ועבדת ליה כן מיכן ואילך או שרי נדרך או זבין חולקך:

דף יח, א פרק ה הלכה ג משנה המודר הנייה מחבירו ויש לו שם מרחץ ובית הבד מושכרים אם יש לו בהן תפיסת יד אסור אין לו בהן תפיסת יד מותר האומר לחבירו קונם לביתך שאיני נכנס שדך שאיני לוקח מת או שמכרן לאחר מותר לבית זה שאיני נכנס שדה זו שאיני לוקח מת או שמכרן לאחר אסור:

דף יח, א פרק ה הלכה ג גמרא כמה היא תפיסת יד למחצית ולשליש ולרביע. ביתך זה משם מה אתה תופשו משם ביתך זה. נפל ובנאו הוא לית ליה. נישמענה מן הדא האומר ליורשיו תנו בית חתנות לבני או בית ארמלות לבתי ונפל יורשין חייבין לבנותו. תמן תנינן האומר לבנו קונם שאת נהנה לי. אם מת יירשנו. בחיי ובמותי מת לא יירשנו. אמר

רבי ירמיה חמי היך תנינן הכא והתני בחיי אם מת יירשנו. במותי אם מת יירשנו. בחיי ובמותי אם מת לא יירשנו. מה בין להוא דאמר חדא חדא להוא דאמר תריי תריי. רב ירמיה ורבי יוסי בן חנינה תריהון אמרין קונם הניית נכסיי אילו עליי בחיי ובמותי מכיון שאמר אילו אסרן עליו בין בחיים בין לאחר מיתה. אמר ר' יוסי תנינן בנזיקין מה דלא תנינן בנדריים קונם לביתך שאיני נכנס. שדך שאיני לוקח מת או שמכרו לאחר מותר. לבית זה שאיני נכנס שדה זו שאיני לוקח מת או שמכרו לאחר אסור.

דף יח,ב פרק ה הלכה ג גמרא מפני שלא אמר זה הא אמר זה אסרו עליו בין בחיים בין לאחר מיתה:

דף יח,ב פרק ה הלכה ד משנה הרי אני עליך חרם המודר אסור הרי את עלי חרם הנודר אסור הרי אני עליך ואת עלי שניהם אסורין ושניהן מותרין בדבר של עולי בבל ואסורים בדבר של אותה העיר:

דף יח,ב פרק ה הלכה ד גמרא קונם שאיני נהנה לך לנשאל לו עליך נשאל על הראשון ואינו נשאל על השני. אית תניי תני נשאל בין על הראשון בין על השני. שמואל בריה דר' יוסף בי רבי בון אמר כמאן דאמר לאחר האיסור. ברם כמ"ד לאחר הנדר. נדר שבטל מקצתו בטל כולו. הנודר מבני העיר ובא אחר וישב שם שלשים יום מותר בו. מיושבי העיר ובא אחר וישב שם שלשים יום אסור בו. קונם הנייתי על בני עירי אינו נשאל לזקן שיש שם. הניית בני עירי עלי נשאל לזקן שיש שם. אית תניי תני אפילו על קדמייתא נשאל שאינו כמיפר נדרי עצמו. נדר של רבים אין לו היתר. הנודר ברבים אין לו היתר. הנודר הנייה מחבירו בפניו לא ישאל לו אלא בפניו. שלא בפניו נשאלין לו בין בפניו בין שלא בפניו. רבי יוחנן אמר מפני הבושה. ר' יהושע בן לוי אמר מפני החשד. ואתיין אילין פלוגותא כאילין פלוגותא דתני יום הכיפורים צריך לפרוט את מעשיו דברי רבי יודה

בן בתירה. רבי עקיבה אומר אינו צריך לפרוט את החטא. אית תניי תני צריך לפרוט את הנדר. אית תניי תני אינו צריך לפרוט את הנדר. חד בר נש נדר דלא מרווחא אתא לגבי רבי יודן בר שלום אמר ליה ממאי אישתבעת אמר ליה דלא מרווחא. אמר ליה רבי יודן וכן בר נש עביד דילמא בקביוסטיסא אמר ברוך שבחר בתורה ובחכמים שאמרו צריך לפרוט את הנדר:

דף יח,ב פרק ה הלכה ה משנה ואי זהו דבר של עולי בבל כגון הר הבית והעזרות והבאר שבאמצע הדרך ואי זהו דבר של אותה העיר כגון הרחבה והמרחץ ובית הכנסת והתיבה והספרים

דף יט,א פרק ה הלכה ה משנה והכותב חלקו לנשיא רבי יהודה אומר אחד כותב לנשיא ואחד כותב להדיוט מה בין כותב לנשיא לכותב להדיוט שהכותב לנשיא אינו צריך לזכות והכותב להדיוט צריך לו לזכות וחכמים אומרים אחד זה ואחד זה צריכין לזכות לא דיבר בנשיא אלא בהווה רבי יהודה אומר אין אנשי הגליל צריכין לכתוב שכבר כתבו אבותם על ידיהם:

דף יט,א פרק ה הלכה ה גמרא כיני מתניתא רחבה שדרך הרבים מפסקתה כעולי בבל היא. חד בר נש קידש בספר תורה. ר' שובתי ור' חסידא אעלון עובדא קומיי ר' יוסה ואמר אינה מקודשת. אמר ר' חזקיה אנא קרת איגרת' וכתיב בגוה ולא עוד. אמר ר' מנא קשיתה קומי רבי חזקיה מהו ולא עוד בספר תורה של יחיד קידש אמר לון אינה מקודשת. אתא מימר לך אפילו בספר תורה של רבים קידש. והיינו ולא עוד. אתא מימר לך אפילו בספר תורה של יחידי קידש והיינו אינה מקודשת. כיני מתניתא צריך לכתוב חלקו של נשיא:

דף יט,ב פרק ה הלכה ו משנה המודר הנייה מחבירו ואין לו מה יאכל נותן לאחר משם מתנה והלה מותר בה מעשה בבית חורון באחד שהיו אביו מודר ממנו

הננייה והיה משיא את בנו אמר לחבירו הרי החצר והסעודה נתונים לך במתנה והן בפניך עד שיבוא אבא ויאכל עמנו בסעודה אמר לו אם שלי הם הרי הן מוקדשין לשמים אמר לו לא נתתי לך את שלי שתקדישם לשמים אמר לו לא נתתה לי את שלך אלא שתהא אתה ואביך אוכלים ושותים ומתרצין זה לזה ויהא עון תלוי בראשי וכשבא דבר לפני חכמים אמרו כל מתנה שאינה שאם הקדישה תהא מוקדשת אינה מתנה :

דף יט, ב פרק ה הלכה ו גמרא אמר רבי יוחנן ניכר הוא זה שהוא תלמיד חכם. שמונים זוג של תלמידים היה לו להלל הזקן גדול שבהן יונתן בן עוזיאל. והקטן שבהן רבן יוחנן בן זכאי. פעם אחת חלה ונכנסו כולן לבקרו עמד לו רבן יוחנן בן זכאי בחצר. אמר להן היכן הוא הקטן שבכם שהוא אב לחכמה ואב לדורות אין צ"ל הגדול שבכם. אמרו לו הרי הוא בחצר. אמר להן יכנס. כיון שנכנס אמר להן (משלי ח) להנחיל אוהבי יש ואוצרותיהם אמלא. ואמר רבי יוחנן ניכר זה שהוא תלמיד חכם. אמר רבי יוסי בי רבי בון אכין הוה עובדא יונתן בר עוזיאל הדירו אביו מנכסיו ועמד וכתב לשמי. מה עשה שמי מכר מקצת והקדיש מקצת ונתן לו מתנה את השאר ואמר כל מי שיבוא ויערער על המתנה הזאת יוציא מיד הלקוחות ומיד ההקדש ואחר כך יוציא מיד זה. רבי ירמיה בעי מעתה אין אדם נותן מתנה לחבירו על מנת שלא יקדישנה לשמים. כיני מתניתא כל מתנה שהיא כמתנת בית חורון שהיתה בהערמה שאינה שאם הקדישה אינה מקודשת אינה מתנה :

מסכת נדרים פרק ו

דף יט, ב פרק ו הלכה א משנה הנודר מן המבושל מותר בצלי ובשלוק אמר קונם תבשיל שאיני טועם

אסור במעשה קדירה רק ומותר בעבה ומותר בביצה
טרמיטן ובדלעת הרמוצה :

דף יט, ב פרק ו הלכה א גמרא מתניתא אמרה
שהשלוך קרוי מבושל. דתנינן היה מבשל את השלמים
או שולק וקרייא שהצלוי קרוי מבושל (דברי הימים ב
לה) ויבשלו את הפסח וגו'. אין תימר שלא כהלכה רבי
יונה בוצרייא אמר כמשפט.

דף כ, א פרק ו הלכה א גמרא מתניתא אמרה שהשלוך
קרוי מבושל. וקרייא אמר שהצלי קרוי
מבושל. והתנינן הנודר מן המבושל מותר בצלי
ובשלוך. אמר ר' יוחנן הלכו בנדריים אחר לשון בני
אדם. א"ר יאשיה הלכו בנדריים אמר לשון תורה. מה
נפיק מן ביניהון קונם יין שאיני טועם בחג. על דעתיה
דרבי יאשיה מותר. אף רבי יאשיה מודה שאסור. לא
אמר ר' יאשיה אלא לחומריין. רבי חייה בר בא אמר
רבי יוחנן אכיל חליטה ואמר לא טעמית מזון בהדא
יומא. והא תנינן הנודר מן המזון מותר במים
ובמלח. פתר לה רבי יאשיה דאמר הילכו בנדריים אחר
לשון תורה. ומניין שכל הדברים קרויין מזון. רבי
אחא בר עולא אמר (בראשית מה) ועשר אתונות
נושאות בר ולחם ומזון. מה תלמוד לומר ומזון. אלא
מיכן שכל הדברים קרוין מזון. הנודר מן המבושל מהו
שיהא מותר מן המעושן. מהו שיהא מותר
במטוגן. מהו שיהא מותר בתבשיל שנתבשל בה מי
טבריה. רבנן דקיסרין שאלון מעושין מהו שיהא בו
משום בישולי גוים. מהו שיהא בו משום תבשילי
שבת. מהו שיהא בו משום בשר בחלב. מהו שיטבל
למעשרות. הנודר מן המעושן מהו שיהא מותר
בתבשיל. רבי בא בר יהודה בשם דבית רב אחי חביצא
אין בו משום בישולי גוים ויוצאין בו משום עירובי
תבשילין. רבי יוסי בי רבי בון בשם רב חונה כל אוכל
שהוא נאכל חי כמות שהוא אין בו משום בישולי גוים
ויוצאין בו משום עירובי תבשילין. הנודר מן המבושל
מהו שיהא מותר בעבה. נישמענה מן הדא אסור

במעשה קדירה רך ומותר בעבה. מבושל שהוא מותר בצלוי ובשלוך אינו דין שיהא מותר בעבה. ויש קל וחומר בנדירים אלא כיני תבשיל שאסור בצלוי ובשלוך מותר בעבה. מבושל שמותר בצלוי ובשלוך מותר בעבה. תני אסור בהטריות רכות שכן דרך הרופא לוכל פתו בהן. אמר רב חסדא אסור בביצה מגולגלת שכן דרך החולה לוכל פתו בה. ומותר בביצה טרומיטא רופיטון. ובדלעת הרמוצה. אמר רבי חנינה כמין דלעת מרה והן ממתקין אותו ברימצא:

דף כ,א פרק ו הלכה ב משנה הנודר ממעשה קדירה אינו אסור אלא ממעשה רתחתה אמר קונם יורד לקדירה שאיני טועם אסור מכל המתבשלים בקדירה מן הכבש אינו אסור אלא מן הכבש של ירק כבוש שאיני טועם אסור בכל הכבושים מן השלק אינו אסור אלא מן השלק של בשר דברי ר' יהודה שלוק שאיני טועם אסור בכל השלוקים מן הצלי אינו אסור אלא מן הצלי של בשר דברי רבי יהודה צלי שאיני טועם אסור בכל הצלויים:

דף כ,א פרק ו הלכה ב גמרא אי זו היא מעשה רותחנה. כגון חילקא

דף כ,ב פרק ו הלכה ב גמרא טרגיס וטוסני. סולת ואורז זריד וערסן. מן היורד לקדירה אסור ביורד ללפת. מן היורד ללפת מותר ביורד לקדירה של היורד לקדירה יורד ללפס. ויש שיורד ללפס ואינו יורד לקדירה. מאי אית לך כגון החל מן נוגיה הנודר מן האפוי בתנור אינו אסור אלא בפת בלבד. מן הנעשין בתנור אסור בכל הנעשין בתנור:

דף כ,ב פרק ו הלכה ג משנה מן המליח אינו אסור אלא מן המליח של דג מליח שאיני טועם אסור בכל המלוחים דג דגים שאיני טועם אסור בהן בין גדולים בין קטנים בין מלוחים בין תפילין בין חיים בין מבושלין ומותר בטרית טרופה ובציר הנודר מן הצחנה

אסור בטריית טרפוה ומותר בציר ובמורייס הנודר
מטריית טרופה מותר בציר ובמורייס :

דף כ,ב פרק ו הלכה ג גמרא הוון בעי מימר מלוח לעולם הא לשעה לא. אמר ר' יודן מן מה דתנינן הרי עלי כבשר מלוח וכיין נסך. הדא אמרה מלוח לשעה מלוח הוא. אי זהו מלוח לשעה כהדא דתני כיצד הוא עושה נותן האיברים ע"ג המלח והופכן. אמר רבי אבא מרי שנייא היא שאם משהה הוא אותן הן נמלחין. מן מה דאמר רבי חייה בר זבדא הנוטל זתים מן המעטן טובל אחת אחת במלח ואוכל. הדא אמרה מלוח לשעה מלוח הוא. תני רבן שמעון בן אלעזר אומר אמר קונם דג שאיני טועם אסור בגדולים ומותר בקטנים. דגים שאיני טועם אסור בין בגדולים בין בקטנים. דגה שאיני טועם אינו אסור אלא בכלכיד. אי זהו קטן ואי זהו גדול. ייבא כיי דמר ר' זעירא כל נון דנא אכיל פחות מן ליטרא כילכוד אנא טעים. והכא כן ומותר בטריית טרופה הא בשאינה טרופה אסור. ר' ירמיה אמר זעירא בעי לית הדא פליגא על ר' יוחנן דר' יוחנן אמר הילכו בנדריים אחר לשון בני אדם. לית אורחיה דבר נש מימר לחבריה זבין לי נון והוא זבין ליה כלכיד. רבי אבין שמע ליה מן דבתרה הנודר מטריית טרופה מותר בציר ובמורייס. הא בשאינה טרופה אסור. רבי אמר ר' זעירא בעי ולית הדא פליגא על ר' יוחנן דר' יוחנן אמר הילכו בנדריי אחר לשון בני אדם. לית אורחא דבר נשא מימר לחבריה זבון לי טרי והוא זבין ליה צחנא. תמן קריין לטרייתה צחנה :

דף כ,ב פרק ו הלכה ד משנה הנודר מן החלב מותר בקום ורבי יוסי אוסר ומן הקום מותר בחלב אבא שאול אומר הנודר מן הגבינה אסור בה בין מלוחה בין תפילה :

דף כ,ב פרק ו הלכה ד גמרא מדו בקום חלבא מקטרא. מ"ט דר' יוסי

דף כא, א פרק ו הלכה ד גמרא שם אביו קרוי עליה. על דעתיה דרבי יוסי הנודר מן היין אסור ביין מבושל. חמרא מבשלא. זה הכלל שהיה ר"ש אומר משם ר' יהושע כל דבר שיש לו מתירין כגון טבל ומעשר שני והקדש והחדש לא נתנו להן חכמים שיעור אלא מין במינו כל שהוא ושלא במינו בנותן טעם. וכל שאין לו מתירין כגון תרומה וחלה וערלה וכלאי הכרם נתנו להן חכמים שיעור מין במינו כל שהוא שלא במינו בנותן טעם אילין נדרין מה את עביד להון כדבר שיש לו מתירין או כדבר שאין לו מתירין. מסתברא מיעבדינון כדבר שיש לו מתירין דתנינן תמן שהזקן עוקר את הנדר מעיקרו. אמרו אינו עוקרו אלא מיכן ולהבא. ודא מתניתא עבד לון כדבר שאין לו מתירין דתנינן תמן גידולי תרומה וגידולי גידולין חולין. אכל טבל ומעשר ראשון וספיחי שביעית ותרומות חוצה לארץ והמדומע והביכורין גידוליהון חולין וגידולי הקדש ומעשר שני חולין יפדה אותן בזמן זרעם.

דף כא, ב פרק ו הלכה ד גמרא ותני עלה במה דברים אמורים בדבר שזרעו כלה. אבל בדבר שאין זרעו כלה גידולי גידולין אסורין. וחומר הוא בגידולין דאמר רבי זעירא בשם רבי יונתן בצל של כלאי הכרם שעקרו ושתלו אפילו הוסיף כמה אסוי שאין גידולי איסור מעלין את האיסור. ודא מתניתא עבד לון כדבר שיש לו מתירין דתנינן תמן שהנודר מן הדבר ונתערב באחר אם יש בו בנותן טעם הרי זה אסור. תיפתר מין בשאינו מינו בדבר שיש לו מתירין:

דף כא, ב פרק ו הלכה ה משנה הנודר מן הבשר מותר ברוטב ובקיפה ורבי יהודה אוסר אמר רבי יהודה מעשה ואסר עלי רבי טרפון ביצים שנתבשלו בתוכו אמרו לו וכן הדבר אימתי בזמן שאמר בשר זה עלי אבל הנודר מן הדבר ונתערב באחר אם יש בו בנותן טעם הרי זה אסור הנודר מן היין מותר בתבשיל שיש בו

טעם יין אמר קונם יין זה שאיני טועם ונפל לתבשיל
אם יש בו בנותן טעם הרי זה אסור :

דף כא, ב פרק ו הלכה ה גמרא אמר רבי הולא מכיון
שאמר זה אסרו עליו הוא והנייתו :

דף כא, ב פרק ו הלכה ו משנה הנודר מן הענבים מותר
ביין ומן הזיתים מותר בשמן אמר קונם זיתים וענבים
אילו שאיני טועם אסור בהן וביוצא מהן :

דף כא, ב פרק ו הלכה ו גמרא תני רבי שמעון בן אלעזר
אומר קונם כל דבר שדרכו ליכאל ודרך היוצא ליאכל
נדר בו מותר ביוצא ממנו. נדר ביוצא ממנו מותר
בו. מה אית לך כגון זתים וענבים. וכל דבר שדרכו
ליאכל ואין דרך היוצא ממנו ליאכל נדר בו מותר
ביוצא ממנו. מה אית לך כגון אילין תותיאי. וכל דבר
שאין דרכו ליאכל ודרך היוצא ממנו ליאכל נדר בו לא
נתכוון אלא ביוצא ממנו. מה אית לך אמר רבי יוסי בי
רבי בון זירעוני גינה שאינן נאכלין :

דף כא, ב פרק ו הלכה ז משנה הנודר מן התמרים
מותר בדבש תמריי מן הסיתווניות מותר בחומץ
סיתווניות ר' יהודה בן בתירה אומר כל ששם תולדתו
קרויה עליו ונדר הימנו אסור אף ביוצא ממנו וחכמים
מתירין :

דף כא, ב פרק ו הלכה ז גמרא מאי טעמא דרבי יהודה
בן בתירה שם בנו קרוי עליו. מסתברא רבי יודה בן
בתירה יודי לרבי יוסי. רבי יוסי לא יודי לרבי יודה בן
בתירה. רבי יודה בן בתירה יודה לרבי יוסי שם בנו לא
כל שכן שם אביו. רבי יוסי לא יודה לרבי יהודה בן
בתירה. לא אמר אלא שם אביו הא שם בנו לא :

דף כב, א פרק ו הלכה ח משנה הנודר מן היין מותר
ביין תפוחים מן השמן מותר בשמן שומשמין ומן הדבש
מותר בדבש תמרים מן החומץ מותר בחומץ סיתווניות

מן הכרישין מותר בקפלוטות מן הירק מותר בירקו
שדה מפני שהוא שם לוויי :

דף כב, א פרק ו הלכה ח גמרא מתניתא מקום שאין
קורין לקפלוטות כרישין אבל במקום שקורין
לקפלוטות כרישין לא בדא. לכן צריכא אפילו במקום
שקורין לקפלוטות כרישין. מן הכרישין מותר
בקפלוטות. מן הירק מותר בירקות שדה מפני שהוא
שם לוויי. ותני עלה הנודר מן הירק בשביעית אסור
בירקות שדה. תניתה רבי קריספא בשם רב חנינה בן
גמליאל דאמר טעמא הדא דאמר עד שלא התיר רבי
להביא ירקות מחוצה לארץ לארץ. אבל משהתיר ר'י
להביא מחוצה לארץ לארץ היא שביעית היא שאר שני
שבוע. אמר רבי יוסי בן חנינה עולשין חשובין הן לטמא
טומאת אוכלין בשביעית. הדא דאת אמר עד שלא
התיר רבי להביא ירקות מחוצה לארץ לארץ. אבל
משהתיר רבי להביא ירקות מחוצה לארץ לארץ היא
שביעית היא שאר שני שבוע. תני אין מעברין את השנה
לא בשביעית ולא במוצאי שביעית ואם עיברוה הרי זה
מעוברת. רבי זעירא בשם רבי אבהו אמר עד שלא
התיר רבי ליקח ירק מחוצה לארץ לארץ. אבל
משהתיר רבי ליקח ירק מחוצה לארץ לארץ היא
שביעית היא שאר שני שבוע. היה רבי מאיר אומר הרי
הוא אומר (מלכים ב ד) ואיש בא מבעל שלישה ויבא
לאיש האלהים לחם בכורים וגו'. אין לך מבכר בארץ
ישראל יותר מבעל שלישה ולא ביכר אלא אותו
המין. והביא לאיש האלהים. אימתי הביאו לאחר
העומר שנאמר (שם) תן לעם ויאכלו. הואיל והיתה
השנה צריכה לעבר מפני מה לא עיברה אלישע. אלא
מלמד שהיו שני רעבון והיו הכל קופצין לגרנות. תני
אין מעברין את השנה מפני הטומאה. ר' יהודה אומר
מעברין שכן מצינו בחזקיה שעיבר את השנה מפני
הטומאה שנא' (דברי הימים ב ל) כי מרבית העם
וגו'. ר"ש אמר אע"פ שעברו ניסן אינו מעובר אלא
אדר. ר"ש בן יהודה משם ר"ש חזקיהו העשי לציבו

לעשות פסח שני. אית תניי תני מעברין את השנה מפני הטומאה. אית תניי תני אין מעברין.

דף כב, ב פרק ו הלכה ח גמרא מאן דאמר מעברין מינה (דברי הימים ב ל) כי אכלו את הפסח בלא ככתוב. ומ"ד אין מעברין מה מקיים כי אכלו את הפסח שעיברו את ניסן ואינו מעובר אלא אדר. ואתייא כיי דמר רבי סימון בר זבדי גלגולתו של ארנון היבוסי מצאו תחת המזבח. כתיב (שם) בכל לבבו הכין לדרוש האלהים אלהי אבותיו וגוי' ר' סימון בר זבדי ור' שמואל בר נחמן חד אמר אפילו כמה עשה לטהרת הקודש לא יצא ידי טהרת הקודש. וחרנה אמר אפילו כל מעשים טובים שעשה לא יצא כדי טהרת הקודש. כתיב (דברי הימים ב כט) ויחלו באחד לחדש הראשון וגוי'. וכתוב וביום ששה עשר לחדש הראשון כלו. והלא ליום אחד יכולין היו לבער כל ע"ז שהיה שם. אמר רבי אידי מפני צלמי כשדים שחקוקים. ששה דברים עשה חזקיה מלך יהודה על שלשה הודו לו. ועל שלשה לא הודו לו. גירר עצמות אביו והודו לו. כיתת נחש הנחשת והודו לו. גנז טבלא של רפואות והודו לו. ועל שלשה לא הודו לו. סתם מימי גיחון העליון ולא הודו לו. קיצץ דלתות ההיכל ולא הודו לו. עיבר ניסן בלא הודו לו. אין מעברין את השנה קודם ראש השנה ואם עיברה אינה מעוברת. אבל מפני הדחק התקינו שיהו מעברין אותה אחר ראש השנה מיד אף על פי כן אינו מעובר אלא אדר. ר' אומר ניסן לא נתעבר מימיו. והא תנינן אם בא חדש בזמנו אם בא לא בא. רב אמר תשרי לא נתעבר מימיו. והתנינן אם היה החדש מעובר אם היה לא היה. כשקידשו את השנה באושא ביום הראשון עבר רבי ישמעאל בי רבי יוחנן בן ברוקה ואמר כדברי רבי יוחנן בן נורי. אמר רבן שמעון בן גמליאל לא היינו נוהגין כן ביבנה. ביום השני עבר רבי חנניה בן ר' יוסי הגלילי ואמר כדברי רבי עקיבה. אמר רבן שמעון בן

גמליאל כן היינו נוהגין ביבנה. והתני קדשוהו בראשון
ובשני. רבי זעורא בשם רב חסדא

דף כג, א פרק ו הלכה ח גמרא אותה השנה
נתקלקלה. מה בין הראשון לשני. רבי בא בשם רבי
שנה הראשונה ושנה השנייה. והא תני יום הראשון יום
השני. קידשוהו קודם זמנו או לאחר עיבורו יום אחד
יכול יהיה מעובר תלמוד לומר אותם. אותם הם מועדי
אין אלה הם מועדי. לפני זמנו כ"ט ימים. לאחר
עיבורו ל"ב ומניין שמעברין את השנה על הגליות
שיצאו ועדיין לא הגיעו למקומן. תלמוד לומר (ויקרא
כג) וידבר משה את מועדי י"י אל בני ישראל. עשה את
המועדות שיעשון כל ישראל. אמר רבי שמואל בר
נחמן והן שהגיעו לנהר פרת. אין מעברין את השנה
אלא ביהודה ואם עיברוה בגליל מעוברת. העיד רבי
חנניה איש אונו אם אינה יכולה להתעבר ביהודה
שמעברין אותה בגליל. אין מעברין את השנה בגליל
ואם עיברוה מעוברת. אין מעברין את השנה בחוצה
לארץ ואם עיברוה אינה מעוברת. בשיכולים לעברה
בארץ ישראל אבל בשאין יכולין לעברה בארץ ישראל
מעברין אותה בחוצה לארץ. ירמיה עיבר חוצה לארץ
יחזקאל עיבר חוצה לארץ. ברוך עיבר חוצה
לארץ. חנניה בן אחי רבי יהושע עיבר בחוצה
לארץ. שלח ליה רבי תלת איגרון גבי רבי יצחק ורבי נתן
בחדא כתב לקדושת חנניה. ובחדא כתב גדיים שהנחת
נעשו תישים. ובהדא כתב אם אין את מקבל עליך צא
לך למדבר האטד ותהא שוחט ונחוניון זורק. קדמיתא
ואיקרון תינייתא ואיקרון. תליתייא בעי מבסרתון
אמרין ליה לית את יכיל דכבר איקרתנון. קם רבי
יצחק וקרא כתיב באורייתא אלה מועדי חנניה בן אחי
רבי יהושע. אמרין ליה מועדי י"י. אמר לון גבן קם ר'
נתן ואשלם כי מבבל תצא תורה ודבר י"י מנהר
פקוד. אמרין ליה (ישעיהו ב) כי מציון תצא תורה ודבר
י"י מירושלים. אמר לון גבן אזל וקבל עליה גבי רבי
יהודה בן בתירה לנציבין. אמר ליה אחריהם

אחריהם. אמר ליה לינה ידע מה שבקית תמן. מאן מודע לי דאינן חכמים מחשבה דכוותי. מכיון דו אמר לא חכמין דכוותי ישמעון ליה. מכיון דאינן חכמין מחשבה דכוותי ישמע להון. קם ורכב סוסיא הן דמטא מטא הן דלא מטא נוהגין בקילקול. כתיב

דף כג, ב פרק ו הלכה ח גמרא ואל יתר זקני הגולה. אמר הקב"ה ביותר הן חביבין עלי זקני הגולה. חביבה עלי כת קטנה שבארץ ישראל מסנהדרין גדולה שבחוצה לארץ. כתיב (מלכים ב כד) החרש והמסגר אלף. ואת אמר הכן. רבי ברכיה בשם רבי חלבו ורבנין רבי ברכיה אמר החרש אלף והמסגר אלף ורבנין אמרי כולהון אלף ר' ברכיה בשם ר' חלבו אמר אילו החברים. ורבנין אמרין אילו הבולווטין. רב הושעיה כד הוה מקבל סהדיא בעין טב הוה אמר לון הוון ידעין כמה עדות יוצא מפיכם. כמה שכר בתים יוצא מפיכם. אמר רבי אבינא אין כך הוא אפילו דיני נפשות. בת שלשה שנים ויום אחד בא עליה הרי זה בסקילה. נמלכו בית דין לעבר ובא עליה אינו בסקילה. א"ר אבין (תהילים נז) אקרא לאלהים עליון לאל גומר עלי. בת שלשה שנים ויום אחד נמלכו בית דין לעברו בתולין חוזרין ואם לאו אינן חוזרין:

דף כג, ב פרק ו הלכה ט משנה הנודר מן הכרוב אסור באיספרגוס מן האיספרגוס מותר בכרוב מן הגריסים אסור במקפה ורבי יוסי מתיר מן המקפה מותר בגריסין מן המקפה אסור בשום ורבי יוסי מתיר מן השום מותר במקפה:

דף כג, ב פרק ו הלכה ט גמרא מה טעמא דר' יוסי שם אביו קרוי עליו. על דעתיה דרבי יוסי הנודר מן היין מותר בקונדיטון. מן הגריסין אסור במקפה והוא שיהא רובן גריסין. מן המקפה אסור בשום והוא שיהא רובן שום. והכא את מהלך אחר הטעם וכא את מהלך אחר הרוב:

דף כג,ב פרק ו הלכה י משנה מן העדשים אסור באשישים ורבי יוסי מתיר מן האשישים מותר בעדשים :

דף כג,ב פרק ו הלכה י גמרא רבי יסא אזל לגבי רבי יוסי ואפיק קומוי טלופחין מקליון וטחינן ומגבלן בדבש ומטוגן. אמר ליה אילין אינון אשישין שאמרו חכמים :

דף כד,א פרק ו הלכה יא משנה חיטה חטים שאיני טועם אסור בהן בין קמח בין פת גריס גריסין שאיני טועם אסור בהן בין חיין בין מבושלין רבי יהודה אומר קונם גריס וחיטה שאיני טועם מותר לכוס חיים :

דף כד,א פרק ו הלכה יא גמרא תני רבי יודה אומר קונם גריס שאיני טועם אסור לכוס ומותר במקפה גריסים שאיני טועם אסור במקפה ומותר לכוס. חיטה שאיני טועם אסור לכוס ומותר בפת. חטים שאיני טועם אסור בפת ומותר לכוס. חיטה ואת אמר אכן. אמר רבי יוסי כן אורחיה דבר נשא מי חמי פיתא נקייה ומימר בריך דברא הדין חיטתא :

מסכת נדרים פרק ז

דף כד,א פרק ז הלכה א משנה הנודר מן הירק מותר בדילועים ורבי עקיבה אוסר אמרו לו לרבי עקיבה והלא אומר אדם לשלוחו קח לנו ירק והוא אומר לא מצאתי אלא דילועין אמר להן וכן הדבר או שמא אומר הוא לא מצאתי אלא קטנית אלא שהדילועין בכלל הירק אסור בפול מצרי לח ומותר ביבש :

דף כד,א פרק ז הלכה א גמרא מיסבר סבר רבי עקיבה מצאתי ולא מצאתי. מעתה הנודר מן הבשר יהא אסור בבשר דגים וחגבים שכן אדם אומר לחבירו קח לנו בשר והוא אומר לחבירו לא מצאתי אלא דגים אלא ר'

עקיבה סבר מימר הדילועין בכלל ירק. ורבנין אמרין אין הדילועין בכלל ירק. אף למידת הדין כן ירק גינה זה מכור והיו שם דילועין על דעתיה דר' עקיבה מכורין. על דעתון דרבנין אינן מכורין. ובהבקר ובהקדש כן. ר' יעקב בר אחא רבי חייה בשם רבי יוחנן אתא דיחידייא דהכא כסתמא דתמן. ודיחידייא דתמן כסתמא דהכא דתני הנודר מן הבשר אסור בכל מין בשר ומותר בראש ובכרעים ובקנה ובלב ובכבד. ומותר בבשר דגים וחגבים. וכן היה רבן שמעון בן גמליאל אומר קרבייא לאו בשר ואליהון לא אינש. הכל מודין בנודר מן הדילועין שמותר בירק. כהדא דתני הנודר מן העיקר אסור בטפילה. הנודר מן הטפילה מותר בעיקר. הנודר מן הבשר אסור בגידים הנודר מן הגידים מותר בבשר. מה פליגי בדלעת מצרית אבל בדלעת יוונית כל עמא מודיי שהוא כירק. ר' קריספא בשם רבי יוחנן כל אלין קרייא וכרובתא דאנן אכלין דלעת יוונית אינון. ר' יודא בר צרדייא אומר קירמולין הן כירק. ר' יונה ורבי יוסה בעיי קרמולין מהו שיהו חייבין במעשרות. תני בר קפרא קרמולין פטורין מן המעשרות הדא דאת אמר עד שלא עשו דילועין. אבל אם עשו דילועין כירק הן. הורי ר' יוסי באילן עלי קלוקסיי שאסור לגמות בהן מים מפני שהצביין אוכלין אותן. הנודר מן הירק מהו שיהא מותר

דף כד, ב פרק ז הלכה א גמרא במיני אפומלייא כגון נבעה ומסרולה ופלולייא וקלוקסיי. רבי יצחק בר חקילא רבי יהושע בן לוי תריהון אמרין קולקס כירק למעשרות ולשביעי' ולפיאה ולכלאים ולנדרים צריכה. הנור מן הירק מהו שהיא מותר ביבש. נישמענה מן הדא אסור בפול מצרי לח ומותר ביבש. לא אמר אלא פול מצרי דבר שיש לו גורן הא דבר שאין לו גורן אסור אפי' יבש. הנודר מן האפייה אסור בקישואין ובדילועין ובאבטיחין ובמלפפניו ואסור בכל פירות האילן. הנודר מן כבשה מותר בגדיים ובגוזלים ובחלב ואם אמר בגדולי שנה אסור

בכל. הנודר מן התירוש אסור בכל מיני מתיקה ומותר ביין. כמאן דאמר הילכו בנדרים אחר לשון בני אדם ברם כמאן דאמר הילכו בנדרים אחר לשון תורה. התורה קראת אותו תירוש. תירושך זה היין:

דף כד, ב פרק ז הלכה ב משנה הנודר מן הדגן אסור בפול המצרי יבש דברי רבי מאיר וחכ"א אינו אסור אלא מחמשת המינין ר"מ אומר הנודר מן התבואה אינו אסור אלא מחמשת המינין אבל הנודר מן הדגן אסור בכל ומותר בפירות האילן ובירק:

דף כד, ב פרק ז הלכה ב גמרא מה טעמא דרבי מאיר דגנה דארעא. מה טעמא דרבנין דגנה מעבורה. תמן תנינן הנודר מן הפת ומן התבואה אסור בהן דברי רבי מאיר. הא הנודר מן הפת ומן התבואה יהא אסור בכל כרבנין. ר' חייה בשם ר' יוחנן מתניתא אמרה כן שהנודר מן הדגן אינו אסור אלא מהן. מה אנן קיימין אם באומר פת תורה. מעתה אף האומר תבואת תורה יהא אסור בכל דכתיב (דברים כ) ותבואת הכרם. אם באומר פת סתם אין לך קרוי פת סתם אלא חיטין ושעורין בלבד. אמר רבי יוסי קיימתיה במקום שאוכלין כל פת. אין קרוי פת סתם אלא חמשת המינין בלבד:

דף כד, ב פרק ז הלכה ג משנה הנודר מן הכסות מותר בשק וביריעה ובחמילה אמר קונם צמר עולה עלי מותר לכסות בגיזי צמר פשתן עולה עלי מותר לכסות בעניצי פשתן רבי יהודה אומר הכל לפי הנדר טען והזוע והיה ריחו קשה אמר קונם צמר ופשתים עולים עלי מותר לכסות ואסור להפשיל אחריו:

דף כה, א פרק ז הלכה ג גמרא הנודר מן הכסות מותר בשק ביריעה ובחמילה ובסקורטיה ובפמלייה ואסור בפסיקיא ובפונדה. הנודר מן המלבוש אסור בכל מיני מלבוש ומותר באילו. רבי ירמיה אמר רבי זעירה בעי אמר קונם כסות שאיני לובש לבוש שאיני

מתכסה. רבי שמעון בן אלעזר אומר אמר קונם כל דבר שדרכו להתכסות ודרך היוצא ממנו להתכסות נדר בו מותר ביוצא ממנו. נדר ביוצא ממנו מותר בו. מה אית לך כגון אילין שלחים. כל שדרכו להתכסות ואין דרך היוצא ממנו להתכסות נדר בו מותר ביוצא ממנו נדר ביוצא ממנו אסור בו. מה אית לך כגון אילין סוסרנה. וכל דבר שאין דרכו להתכסות ודרך היוצא ממנו להתכסות נדר בו לא נתכוון אלא ביוצא ממנו. מה אית לך אמר רבי יוסי בי ר' בון כגון הדין צמר גפן. כיני מתניתא טען והזיע ואמר קונם צמר ופשתן עולין עלי אסור ללבוש ומותר להפשילן אחריו:

דף כה, א פרק ז הלכה ד משנה הנודר מן הבית מותר בעלייה דברי רבי מאיר וחכמים אומרים עלייה בכלל הבית הנודר מן העלייה מותר בבית:

דף כה, א פרק ז הלכה ד גמרא נראין דברי ר' מאיר בעירוני:

דף כה, א פרק ז הלכה ה משנה הנודר מן המיטה מותר בדרגש דברי רבי מאיר חכמים אומרים הדרגש בכלל המיטה הנודר מן הדרגש מותר במיטה:

דף כה, א פרק ז הלכה ה גמרא תני דרגש נזקפת ואינה נזקפת רבי שמעון בן אלעזר אומר שומע קלונטרין שלה ודיוו. רבי יוסה בשם רבי יהושע בן לוי הלכה כרבי שמעון בן אלעזר. רבי יעקב בר אחא בשם רבי איסי מיטה שנקליטה עולין ויורדין בו שומטו ודיו. אי זו היא מיטה ואי זהו דרגש. אי"ר ירמיה כל שמסרגין על גופה זו היא המיטה. ושאין מסרגין על גופה זו היא דרגש. והא תנינן מיטה ועריסה משישופם בעור הדג. ומסורג על גופה לאי זה דבר הוא שפה. אמר רבי לעזר תיפתר באילין ערסייתא קיסרייתא דאית להון ניקבין:

דף כה, א פרק ז הלכה ו משנה הנודר מן העיר מותר ליכנס לתחומה ואסור ליכנס לעיבורה אבל הנודר מן הבית אסור ליכנס מן האגף ולפנים :

דף כה, א פרק ז הלכה ו גמרא ומנין שעיבורה של עיר כעיר. כתיב (יהושוע ו) והיה בהיות יהושע ביריחו. וכי ביריחו היה. כתיב (שם) ויריחו סוגרת ומסוגרת ואת אמר אכין. א"ר יודן בר שלום בעיבורה היה ר' אבון בשם ר' אחא

דף כה, ב פרק ז הלכה ו גמרא הוה יריחו. ר' מנא בעי לה הדא פליגא על רבי יוחנן דרבי יוחנן אמר הילכו בנדריים אחר לשון בני אדם. לית אורחיה דבר נשא מיחמי חבריה בפומא בעי מימר בטיבריה חמתיה :

דף כה, ב פרק ז הלכה ז משנה קונם פירות האילו עלי קונם הן לפי קונם הן עלי פי אסור בחילופיהן ובגידוליהן שאיני אוכל שאיני טועם מותר בחילופיהן ובגידוליהן בדבר שזרעו כלה אבל בדבר שאין זרעו כלה גידולי גידולין אסורין :

דף כה, ב פרק ז הלכה ז גמרא עד אכן ייבא כיי דמר ר' יעקב בר אידי בשם רבי יוחנן עד שלש גרנות אסורה והרביעית מותרת וכא כן :

דף כה, ב פרק ח הלכה ח משנה האומר לאשתו קונם מעשה ידייך עלי קונם הן לפי קונם הן על פי אסור בחילופיהם ובגידוליהן שאיני אוכל שאיני טעמי מותי בחילופיהן וביגודליהן בדבר שזרעו כלה אבל בדבר שאין זרעו כלה גידולי גידולין אסורין שאת עושה ואני אוכל עד הפסח שאת עושה ואני מתכסה עד הפסח עשתי לפני הפסח מותר לוכל ולהתכסות לאחר הפסח :

דף כה, ב פרק ח הלכה ח גמרא כיני מתניתא מה שאת עושה עד הפסח איני אוכל מה שאת עושה עד הפסח איני מתכסה :

דף כה,ב פרק ז הלכה ט משנה שאת עושה עד הפסח ואני אוכל שאת עושה עד הפסח ואני מתכסה עשתה לפני הפסח אסור לוכל ולהתכסות לאחר הפסח:

דף כה,ב פרק ז הלכה ט גמרא כיני מתניתא מה שאת עושה עד הפסח אני מתכסה:

דף כה,ב פרק ז הלכה י משנה שאת נהנית לי עד הפסח אם הולכת את לבית אביך עד החג הלכה לפני הפסח אסורה בהנייתו עד הפסח ולאחר הפסח בלא יחל דברו:

דף כה,ב פרק ז הלכה י גמרא ואסור ליהנות ממנה מכבר שמא תלך אחר הפסח ונמצאת הנייתו למפרע:

דף כה,ב פרק ז הלכה יא משנה שאת נהנית לי עד החג אם הולכת את לבית אביך עד הפסח הלכה לפני הפסח אסורה בהנייתו עד החג ומותר לילך אחר הפסח:

דף כה,ב פרק ז הלכה יא גמרא ואסור ליהנות ממנה מכבר שמא תלך אחר הפסח ונמצא הנייתו למפרע:

מסכת נדרים פרק ח

דף כה,ב פרק ח הלכה א משנה קונם יין שאיני טועם היום אינו אסור אלא עד שתחשך שבת זו אסור בכל השבת ושבת שעברה חדש זה אסור בכל החדש וראש חודש שלבא

דף כו,א פרק ח הלכה א משנה שנה זו אסור בכל השנה וראש השנה לעתיד לבוא שבוע זה אסור בכל השבוע ושביעית שעברה ואם אמר יום אחד שבת אחת חדש אחד שנה אחת שבוע אחד אסור מיום ליום:

דף כו,א פרק ח הלכה א גמרא הא משחשיכה מותר. ליתה דא פליגא על ר' יוחנן דר' יוחנן אמר

הילכו בנדריים אחר לשון בני אדם. לית אורחיה דבר
נשא מימר לחבריה ברומא לא טעמית כלום רמשית
ואמר אתמול. אמור דבתרה והוא פליגא. לית אורחיה
דבר נשא מימר לחבריה בצפרא לאטעמית כלום
רומשית. מימור יום דין הוא. לית הוא פליגא יום זה
משבת זו ושבת זו מיום זה יום זה מהיום. כמאן דמר
הילכו בנדריים אחר לשון בני אדם. ברס הכא כמאן
דמר הילכו בנדריים אחר לשון תורה. אמר רבי יונה
בוצרייא כן אורחיה דבר נשא מימר לחבריה סובר ליה
דין יומא. תמן תנינן עד ראש אדר עד ראש אדר
הראשון עד סוף אדר עד סוף אדר הראשון. הדא
אמרה ניסן ראש השנה לנדריים. תשרי ראש השנה
לנדריים שלא תאמר יעלה ראש חדש אדר תחת אלול
ויהא מותר באלול. לפום כן צריך מימר אסור בה
ובעיבורה. אמר יום אחד שבת אחת חדש אחד שנה
אחת שבוע אחד אסור מיום ליום מעת לעת. תני מעת
לעת. רבי אחא רבי אבהו בשם ר' יוסי בן חנינה אסור
לאדם להתענות עד שש שעות בשבת. אמר רבי יוסי
מתניתא אמרה כן היו מתענין וירדו להן גשמים קודם
חצות לא ישלימו.

דף כו,ב פרק ח הלכה א גמרא עד כדון צפרא
הוא. אחר חצות ישלימו שכבר עבר רובו של יום
בקדושה. מילתיה דרבי יוחנן אמר מתענין שעות דרבי
יוחנן אמר הריני בתעניתי עד דחסל פירקי עד דניחסל
פרשתי. מילתיה דר' יונה אמר מתענין שעות. רבי יונה
הוה בצור ושמע דדמך בריה דר' יוסי אף על גב דאכל
גובנה ושתא מיא אסקיה צום כל ההוא יומא מילתיה
דרב אמר מתענין שעות דרב אמר לווה אדם תעניתו
ופורע: אמר ליה שמואל וכי נדר הוא זה נדר להתענות
ושכח ואכל כזית איבד תעניתו. ר' בא בשם רבנין
דתמן והוא שאמר יום סתם. הא אם אמר יום זה
מתענה ומשלים. לא אמר אלא אכל. הא טעם לא. ר'
בא חסידא בשם רבי זעירא הא מטעמיתה אין בה לא
משום ברכה ולא משום גזל ולא משום דמאי ולא משום

הפסק תענית. יחיד שגזר עליו תענית אוכל ושותה משחשיכה. ואם אמר בתענית ציבור אוכל ושותה מבעוד יום. נדר להתענות ונמצאו ימים טובים ושבתות לוקה ואינו צריך היתר חכם. נדר להתענות ונמצאו ימים הכתובים במגילת תענית רבי חזקיה רבי יודן רבי ירמיה בשם רבי חייא בר בא חד אמר מתענה ואינו משלים. וחרנא אמר לוקה ואינו צריך היתר חכם. הדא דאת אמר עד שלא בטלה מגילת תענית אבל משבטלה מגילת תענית בטלו כל אילו. ר' חנניה ור' יוחנן תריהון אמרי בטלה מגילת תענית. ר' יהושע בן לוי אמר בטלה מגילת תענית. אמר רבי יוחנן אמש הייתי יושב ושונה מעשה שגזרו תענית בחנוכה בלוד ועאל רבי אליעזר סיפר ורבי יהושע ורחץ אמר להן רבי יהושע צאו והתענו על מה שהתעניתם. ואת אמר בטלה מגילת תענית. אמר רבי אבא אף על גב דתימר בטלה מגילת תענית חנוכה ופורים לא בטלו. מיליהון דרבנין אמרין בטלה מגילת תענית. רבי יונתן ציים כל ערובת ר"ה. רבי אבין ציים כל ערובת סוכות רבי זעירא ציים תלת מאוון דצומין. ואית דאמרי תשעת מאוון דצומין ולא חל על מגילת תענית. ר' יעקב בר אחא מפקד לספריי אין איתת איתא מישאלינכון אימרון לה בכל מתענין חוץ משבתות וימים טובים וראשי חדשים וחולו של מועד וחנוכה ופורים:

דף כו, ב פרק ח הלכה ב משנה עד הפסח אסור עד שיגיע עד שיהא אסור עד שיצא עד לפני הפסח רבי מאיר אומר עד שיגיע ר' יוסי אומר עד שיצא:

דף כו, ב פרק ח הלכה ב גמרא רבי ירמיה בעי קומי ר' זעירה מחלפה שיטתיה דר' מאיר מחלפה שיטתיה דרבי יוסי. תמן הוא

דף כז, א פרק ח הלכה ב גמרא אמר עד שיצאו כל הרשויות הגדולות עד שיצאו כל הרשויות הקטנות. וכא הוא אמר הכין. א"ל משמת בן עזאי ובן זומא בטלו השקדנים. לא עמד שוקד עד שעמד

ירמיה. אמר רבי בא בריה דרבי חייה בר ווא למה הוא מקנתר להון. לא כבר קשונתה רבי לעזר קומי רבי יוחנן מחלפה שיטתיה דר' יוסה. א"ל לית היא מחלפה מתנני היא מחלפה. ותני דבית ר' כן עד לפני הפסח ר' מאיר אומר עד שיצא. ר' יוסי אומר עד שיגיע. און בעיי עד לפני ואת אמר אכין. אמר ר' זעירא לשון ניותי הוא עד לפני פיסחא. אמר רבי אבין הכל מודין בפסח שהוא מותר. מה פליגין בפרוס הפסח ההין אמר עד שיגיע. והיין אמר עד שיצא:

דף כז,א פרק ח הלכה ג משנה עד הקציר עד הבציר עד המסיק אינו אסור אלא עד שיגיע זה הכלל כל שזמנו קבוע אמר עד שיגיע אסור עד שיגיע עד שיהא אסור עד שיצא וכל שאין זמנו קבוע בין שאמר עד שיהא בין שאמר עד שיגיע אינו אסור אלא עד שיגיע:

דף כז,א פרק ח הלכה ג גמרא קבע זמן למשתה בנו ואמר קונם יין שאיני טועם עד שיגיע משתה. עד כמי שזמנו קבוע. או מאחר שיכול לדחותו לאחר זמן כמי שאין זמנו קבוע:

דף כז,א פרק ח הלכה ד משנה עד הקיץ עד שיעשה הקיץ עד שיתחילו העם להכניס בכלכלות עד שיעבור הקיץ עד שיכפילו המקצועות עד הקציר עי' שיתחילו העם לקצור קציר חטים אבל לא קציר של שעורים הכל לפי מקום נדרו אם היה בהר בהר ואם היה בבקעה בבקעה:

דף כז,א פרק ח הלכה ד גמרא כלכלות. מה כלכלות של תאינים כלכלות של ענבים.

דף כז,ב פרק ח הלכה ד גמרא נישמעינה מן הדא עד שיקפלו המקצועות. אית לך למימר מקצועות תאנים ולא מקצועות ענבים. נישמעינה מן הדא חדא טעין צימוקין עאל לטיבריא. שאל גמליאל זוגא לר' בא בר זבדא א"ל אין כל ארץ ישראל עושה משאוי אחד

צימוקין. ואין כל איי עושה משאוי אי של צימוקין. אלא כן אייל אין מקום בארץ ישראל עושה משאוי אחד צימוקין. עד הקציר. כתיב (רות ב) עד כלות קציר השעורים וקציר החטים ואת אמר כן. מה דהוא קרייא בדרום היא. מתניתא בגליל נדר מן הקיץ בגליל ויורד לו לעמקים אף על פי שביכר קיץ בעמקים אסור עד שיבכר בגליל:

דף כז, ב פרק ח הלכה ה משנה עד הגשמים עד שיהו הגשמים עד שתירד רביעה שניה רשב"ג אומר עד שיגיע זמנה של רביעה עד שיפסקו הגשמים עד שיצא ניסן כולו דברי ר' מאיר רבי יהודה אומר עד שיעבור הפסח:

דף כז, ב פרק ח הלכה ה גמרא רבי זעירא בעי אמר עד הגשם אסור עד שירד הגשם אחר. תמן תנינן האומר הרי עלי עצים לא יפחות משני גזירי עצים. ר' יוסי בר' אמר ר' בא ממל בעי הרי עלי עץ מביא גיזר אחד. אמר רבי לעזר מתניתא אמרה כן שזה קרבן בפני עצמו וזה קרבן בפני עצמו. דתנינן תמן ושנים בידם שני גזירי עצים כדי לרבות בעצים. תני ר' יוסי אומר כל דבר שתלוי ברביעה עד שתירד רביעה שנייה ושאיין תלוי ברביעה עד שיגיע זמן רביעה. תני רשב"ג אומר שבעה ימים שירדו בהן גשמים ולא פסקו ויש בהן כדי רביעה שנייה. ולמה נקרא שמה רביעה שרובעת לארץ. ר"מ כדעתיה ורבי יהודה כדעתיה דתנינן תמן עד אימתי שואלין את הגשמים רבי יודה אומר עד שיעבור הפסח. ר"מ אומר עד שיצא ניסן:

דף כח, א פרק ח הלכה ו משנה קונם יין שאיני טועם לשנה נתעברה השנה אסור בה ובעיבורה עד ראש אדר עד ראש אדר הראשון עד סוף אדר עד סוף אדר הראשון:

דף כח, א פרק ח הלכה ו גמרא הדא אמרה ניסן ראש השנה לנדרים. תשרי ראש השנה לנדרים שלא תאמר יעלה ראש חדש אדר תחת אלול ויהא מותר באלול

לפוס כן צריך מימר אסור בה ובעיבורה. רבי אבין בשם רבי אילא והוא שנדר ואחר כן עיברו. אבל אם עיברו ואחר כן נדר לא בדא. לענין שכר בתים לא שנייא זה אומר אדר הראשון וזה אומר אדר השני. יחלקו חדש העיבור. איתא חמי לנדריס לית את חשיש. ולממון את חשש. אמר ר' הילא והן שעיברו ואח"כ השכיר אבל השכיר ואח"כ עיברו לא בדא. ולענין שטרות כותבין באדר הראשון ובאדר השני אלא שכותבין אדר השני תיניין. ר' יודה אומר אדר השני כותב תי"ו ודיו :

דף כח, א פרק ח הלכה ז משנה ר' יהודה אומר אמר קונם יין שאיני טועם עד שיהא פסח אינו אסור אלא עד לילי פסח שלא נתכוון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לשתות יין אמר קונם בשר שאיני טועם עד הצום אינו אסור אלא עד לילי צום שלא נתכוון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לוכל בשר רבי יוסי בנו אומר אמר קונם שום שאיני טועם עד שתהא שבת אינו אסור אלא עד לילי שבת שלא נתכוון זה אלא עד שעה שדרך בני אדם לוכל שום האומר לחבירו קונם שאיני נהנה לך אם אין את בא ונוטל לבניך כור אחד של חיטים ושתי חביות של יין הרי זה יכול להפר את נדרו שלא על פי חכם ויאמר לו כלום אמרתי לך אלא מפני כבודי זהו כבודי וכן האומר לחבירו קונם שאין את נהנה לי אם אין את בא ונותן לבני כור אחד של חיטין ושתי חביות של יין רבי מאיר אומר אסור עד שיתן וחכמים אומרים אף זה יכול להפר את נדרו שלא על פי חכם ויאמר לו הריני כאילו התקבלתי :

דף כח, א פרק ח הלכה ז גמרא רבי חייה בשם רבי יוחנן אף הראשון במחלוקת. אמר ר' זעירא בסתם חלוקין. מה אנו קיימין אם בשזה אמר מפני כבודו וזה אמר מפני כבודו הכל אסור. אם בשזה אמר מפני כבודי וזה אמר מפני כבודך אמרתי דברי הכל מותר. אלא כן אנו קיימין בסתם. ר' אומר סתמין כמן דאמר מפני כבודי. ורבנין אמרין סתמין כמי שזה אמר

מפני כבודי. וזה אמר מפני כבודך אמרתי. רבי יסא
בעי קומי רבי יוחנן

דף כח, ב פרק ח הלכה ז גמרא מתניתא דר' שמעון בן
גמליאל דרשב"ג אמר כל עכבה שאינה ממנה הרי זה
גט. א"ל שנייא היא הכא מפני פתיחת נדר. אמר ר'
יוסי ולא נדרים שאינן צריכין היתר חכם אנן
קיימין. א"ר יונה לא בלבד התולה נדרו בדבר אנן
קיימין. עד כדון הוא דבעי מיתן לה. ברם ההוא דלא
בעי מיתן ליה יכול הוא אמר ליה לא בעית אלא
מיבדקינך כיון דחמיתך מצטער הרי אני כאילו
נתקבלתי:

דף כח, ב פרק ח הלכה ח משנה היו מסרבין בו לשאת
את בת אחותו ואמר קונם שהיא נהנית לי לעולם וכן
המגרש את אשתו ואמר קונם אשתי נהנית לי לעולם
הרי אילו מותרות ליהנות לו שלא נתכוון זה אלא לשם
אישות:

דף כח, ב פרק ח הלכה ח גמרא אמר רבי יוסי רבי יודה
היא דרבי יודה אמר הכל לפי הנדר. וכן המגרש את
אשתו כו'. אמר רבי יוסי דרבי יודה היא דרבי יודה
אמר הכל לפי הנדר:

דף כח, ב פרק ח הלכה ט משנה היה מסרב בחבירו
שיאכל אצלו אמר קונם לביתך שאיני נכנס טיפת צונן
שאיני טועם לך מותר ליכנס לביתו ולשתות ממנו צונן
שלא נתכוון זה אלא לשם אכילה ושתיה:

דף כח, ב פרק ח הלכה ט גמרא אמר רבי יוסי הדא
אמרה ההן דמשבע לחבריה דלא ייכול ההן אוכל וההן
עבר:

מסכת נדרים פרק ט

דף כח,ב פרק ט הלכה א משנה רבי אליעזר אומר פותחין אדם בכבוד אביו ואמו וחכמים אוסרין אמר ר' צדוק עד שפותחין לו בכבוד אביו ואמו יפתחו לו בכבוד המקום אם כן אין נדרים מודין חכמים לר' אליעזר בדבר שבין אדם לבין אביו ואמו שפותחין לו בכבוד אביו ואמו :

דף כח,ב פרק ט הלכה א גמרא רבנין אמרין חזקה

דף כט,א פרק ט הלכה א גמרא שאדם מעמיד בכבוד אביו ואמו. רבי ליעזר אומר פעמים מעמיד ופעמים אינו מעמיד. מודה ר' ליעזר לאחר מיתה שאינו מעמיד. הכל מודין בכבוד רבו שאינו מעמיד דתנינן ומורא רבך כמורא שמים. אי"כ אין נדרים. לא יהו נדרים. והכתיב (במדבר ל) וידבר משה אל ראשי המטות תלה הפרשה בראשי המטות. שיהו מתירין את נדריהן. אם אומר את כן נמצאת עוקר פרשת נדרים מן התורה רבי ירמיה בעי את אומר פותחין לו בכבוד אביו ואמו דברים שבינו לבין המקום אל יפתחו לו בכבוד המקום. מעתה דברים שבינו לבין אביו ואמו פותחין לו בכבוד אביו ואמו. ודכוותה יפתחו לו בכבוד דברים שבינו לבין המקום. אי זהו כבוד המקום כגון סוכה שאיני עושה. לולב שאיני נוטל. תפילין שאיני נותן. והיינו כבוד המקום. משמע ליה דלנפשיה הוא מהני כהדא (איוב לה) אם צדקת מה תתן לו. אם חטאת מה תפעל בו אמר ר' ינאי כל השומע ליצרו כאילו עובד ע"ז. מה טעמא (תהילים פא) לא יהיה בך אל זר ולא תשתחוה לאל נכר. זר שבקרובך אל תמליכהו עליך. רשב"ל פתח אילו היית יודע שהנודר כאילו נותן קולר על צוארו נודר היית. לקסטוריי שהיתה עוברת וראה קולר פנוי והכניסה את ראשה לתוכו. (במדבר ל) לאסור אסר על נפשו. כמה דאת אמר (ירמיהו מ) והוא אסור בזיקים. רבי יונתן פתח אילו היית יודע שהנודר כבונה במה והמקיימו כמקריב עליו נודר היית. וקשיא ע"ז בסקילה והנדרים בלא תעשה ואת אמר אכן. לית לך אלא כיי דמר ר' ינאי כל

השומע ליצרו כאילו עובד ע"ז. רבי יצחק פתח אילו היית יודע שהנודר כאילו נוטל חרב ודוקרה בלבו נודר היית. (משלי יב) יש בוטה כמדקרו' חרב. ר' חניני' דציפורין בשם ר' פינחס כמדקר אין כתיב אלא כמדקרות חרב לאחר שנדר מן הככר ווי דייכול ווי דלא ייכול. אין אכיל עבר על נידריה. אין לא אכיל חטי על נפשיה כיצד הוא עושה הולך אצל חכם והוא מתיר נדרו. (שם) ולשון חכמים מרפא. רב דימי בשם רבי יצחק לא דיך מה שאסרה לך התורה אלא שאתה מבקש לאסור עליך דברים אחרים. לאסור אסר. ר' יוחנן פתח ותהי ואילולי דו תהא הוא אתי ותהות לא

דף כט, ב פרק ט הלכה א גמרא כנולד הוא. אמר ר' הילא התהות מצויה כהדא ר"ש לא מצא פתח לנדרו עד שבא אחד מזקני גליל אית דאמרין ר' שמעון בן אלעזר הוה נסיב ליה מכא ומוקים ליה הכא. נסיב ליה מכא ומוקים ליה הכא עד דאוקמיה גו שמשא מפלי מנוהי. אמרין ליה אילו היית יודע דההן סבא עבד לך כן נודר היית אמר לון לא ושרא ליה. אמרון מנא לך הדא אמר להן משרת ר' מאיר הייתי בברחו שניה. ואית דאמרי מקלו של ר' מאיר היתה בידי והיא מלמדת לי דעה. ר' ירמיה שרי נדרא ומקיים ליה אין משום דהוא חשש להוא דשרי ליה לא ידעין אין משום שאין היצר תאב אלא דבר שאסור לו ולא ידעין. ר' ירמיה כד לא הוה בעי מידון אמר עיני כהיית (דברים כא) ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע. הקיש ריבים לנגעים מה נגעים לכל מראה עיני הכהן אף ריבים לכל מראה עיני הכהן. ר' מנא נדר מן חמרא דאבוהי אתא אבוהי סלק לגביה א"ל אילו היית יודע דאנא מצטער נודר היית א"ל לא ושרא ליה. מה אנן קיימין אם באומי הנייתי על אבא הדא היא דמר רבי יעקב בר אחא רבי שמואל בר נחמן בשם ר' יונתן כופין את הבן שיזון את האב. אלא כינן קיימין באומי הניית אבא עלי. ר' מנא נדר וסלק לגבי ר' שמי א"ל אילו הייתי יודע

שהבריות רחקין מינך דאת נדרן נדר הויתה. אייל לא
ושרא ליה :

דף כט, ב פרק ט הלכה ב משנה ועוד אייר אליעזר
פותרין בנולד וחכמים אוסרין כיצד אמר קונם שאיני
נהנה לאיש פלוני ונעשה סופר או שהיה משיא את בנו
בקרוב אמר אילו הייתי יודע שהוא נעשה סופר או
שהיה משיא את בנו בקרוב לא הייתי נודר קונם לבית
זה שאיני נכנס ונעשה בית הכנסת אמר אילו הייתי
יודע שהוא נעשה בית הכנסת לא הייתי נודר ר' אליעזר
מתיר וחכמים אוסרין :

דף כט, ב פרק ט הלכה ב גמרא רבי סימון בשם ר'
יהושע בן לוי ממשה למד רבי אליעזר שפתח לו הקב"ה
בנולד. אמר לו הקב"ה אילו היית יודע (שמות ד) כי
מתו כל האנשים המבקשים את נפשך נודר היית. וכי
מתים היו והלא דתן ואבירם היו אלא שירדו
מנכסיהם. אייר ירמיה הדא דאת אמר עד שלא נשאו
ונתנו בדברים בכנולד הם.

דף לא, א פרק ט הלכה ב גמרא חיליה דרבי יוסי מן הדא
זו טעות טעה נחום המדי. מה טעה שפתח להן בנולד
אמר להן נחום המדי אילו הייתם יודעין שבית המקדש
עתיד ליחרב נודרין הייתם להיות נזירין. אמר רבי
זעורה הכין הוה צריך מימר לון לא הייתם יודעין
שניבאו לכם נביאים הראשונים בזמן שבית המקדש
קיים שעתיד ליחרב. לא הוה כנולד. אמר ר' הילא עוד
הוא כנולד. יכלין הוון מימר ידעין הוינן אלא דהוינן
סברין דמיליין רחוקין (יחזקאל ב) החזון אשר הוא
חוזה לימים רבים ולעתים רחוקות הוא ניבא ואתיין
דר' ירמיה כרבי זעירא ודר' יוסי כר' אילא. דתנינן
תמן אין מוכרין בית הכנסת אלא על תנאי עד כדון
שבנייה לשם כנסת. בנייה לשם חצר והקדישה
מהו. נישמענה מן הדא קונם לבית זה שאיני נכנס
ונעשה לבית הכנסת. הדא אמרה בנייה לשם חצר
והקדישה קדשה אימתי היא קדושה מיד או בשעת

תשמיש. נישמענה מן הדא העושה תיבה לשם ספר ומטפחות לשם ספר עד שלא נשתמש בהן ספר מותר להשתמש בהן הדיוט משנשתמש בהן ספר אסור להשתמש בהן הדיוט ומה אילו שנעשו לשם ספר אינן קדושות אלא בשעת תשמיש. זו שבנייה לשם חצר לא כל שכן. אילו עשאן לשם חולין והקדישן קדשו:

דף ל,א פרק ט הלכה ג משנה ר' מאיר אומר יש דברים שהן כנוולד ואינן כנוולד וחכמים מודין לו כיצד אמר קונם שאיני נושא פלנית שאביה רע אמרו לו מת או שעשה תשובה קונם לבית זה שאיני נכנס שהכלב רע בתוכו או שהנחש בתוכו אמרו לו מת הכלב ונהרג הנחש הרי הן כנוולד ואינן כנוולד וחכמים מודין לו:

דף ל,א פרק ט הלכה ג גמרא שמואל אמר משם נדר טעות כבר מת הכלב כבר נהרג הנחש. ר' אילא בשם רבי לעזר מפני שהוא כתולה נדרו בדבר כאומר קונם שאיני נהנה לאיש פלוני כל הזמן שהוא לבוש שחורים לבש לבנים מותר בו. רבי זעירה בשם רבי יוחנן אף הוא אינו צריך היתר חכם:

דף ל,א פרק ט הלכה ד משנה ועוד אמר ר"מ פותחין לו מן הכתוב שבתורה ואומר לו אילו היית יודע שאתה עובר על (ויקרא יט) לא תקום ועל לא תטור ועל לא תשנא את אחיך בלבבך ואהבת לרעך כמוך וחי אחיך עמך שמא יעני ואין את יכול לפרנסו ואמר אילו הייתי יודע שהוא כן לא הייתי נודר הרי זה מותר:

דף ל,א פרק ט הלכה ד גמרא כתיב לא תקום ולא תטור את בני עמך.

דף ל,ב פרק ט הלכה ד גמרא היך עבידא הוה מקטע קופד ומחת סכינא לידוי תחזור ותמחי לידיה. (ויקרא יט) ואהבת לרעך כמוך. רבי עקיבה אומר זהו כלל גדול בתורה. בן עזאי אומר (בראשית ה) זה ספר תולדות אדם זה כלל גדול מזה. שמא יעני לא כנוולד הוא. אמר

רבי זעירא עניות מצויה. כהדא חד בר נש הוה בעל דיניה עתיד אתא בעי מידון קומי רב. שלח רב בתריה אמר עם ההוא אנא בעי מיתי מידון כך אין אתון גמלייא דערבייא לא טענין קורקסייא דאפותיקי דידי שמע ומר מהו מתגאה דלא ליה תהא פחתה בה. מן יד נפקת קלווסים מן מלכותא דייעול הוא ומדליה לטימיון אתא גבי רב א"ל צילי עלי דו נפשי תחזור. צלי עלוי וחזור עלה:

דף ל,ב פרק ט הלכה ה משנה פותחין לאדם בכתובת אשתו מעשה באחד שנדר מאשתו הנייה והיתה כתובתה ארבע מאות זוז ובאת לפני ר' עקיבה וחייבו ליתן לה כתובתה אמר לו ר' שמונה מאות זוז הניח לי אבא ונטל אחי ד' מאות ואני ד' מאות לא דייה שתיטול היא מאתים ואני מאתים אמר לו ר' עקיבה אפילו את מוכר שער ראשך את נותן לה כתובתה ואמר אילו הייתי יודע שהוא כן לא הייתי נודר והתירו רבי עקיבה:

דף ל,ב פרק ט הלכה ה גמרא וגובין מן המטלטלין. אמר רבי בא אע"ג דתימר גובין מן המטלטלין אומר לו שיתן. ר' מישא שאל מהו לומר ליורשין לגבות מן המשועבדין. אמר ר' אבא מרי מתניתא אמרה כן שאין אומר להן דתנינן תמן אלא יינתנו

דף לא,א פרק ט הלכה ה גמרא ליורשים שכולן צריכין שבועה ואין היורשין צריכין שבועה. מהו מישבועונה. תמן אמרין מן תבנא לא גבאי ומן גופיה גבאי:

דף לא,א פרק ט הלכה ו משנה פותחין בימים טובים ובשבתות בראשונה היו אומרין אותן הימים מותרין ושאר כל הימים אסורין עד שבא רבי עקיבה ולימד שהנדר שהותר מכללו הותר כולו כיצד אמר קונם שאיני נהנה לכולם הותר אחד מהן הותרו כולן שאיני

נהנה לזה ולזה ולזה הותר הראשון הותרו כולן הותר האחרון האחרון מותר וכולן אסורין שאיני נהנה לזה קרבן ולזה קרבן צריכין פתח לכל א' ואחד קונם יין שאיני טועם שהיין רע למעיים אמרו לו והלא המיושן יפה למעיים הותר למיושן ולא במיושן בלבד הותר אלא בכל היין קונם בצל שאיני טועם שהבצל רע ללב אמרו לו והלא הכופרי יפה ללב הותר בכופרי ולא בכופרי בלבד הותר אלא בכל הבצלים מעשה היה והיתרו ר' מאיר בכל הבצלים :

דף לא, א פרק ט הלכה ו גמרא תני הותר ממנו ולמטה מותר ממנו ולמעלה אסור. תני בשם ר' נתן יש נדר שמקצתו בטל ומקצתו קיים כיצד נדר מן הכלכלה והיו שם בנות שבע. אמר אילו הייתי יודע שיש שם בנות שבע לא הייתי נודר הותר בבנות שבע. ולא בבנות שבע בלבד הותר אלא בכל הכלכלה. אבל אם אמר אילו הייתי יודע שיש שם בנות שבע לא הייתי נודר מבנות שבע לא הותר אלא בבנות שבע בלבד :

דף לא, א פרק ט הלכה ז משנה פותחין לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו ואומר לו אילו היית יודע שלמחר יהו אומרין עליך כך היא ווסתו של פלוני מגרש נשיו ועל בנותיך יהו אומרין בנות גרושה הן מה באת אימן של אלו להתגרש ואמר אילו הייתי יודע שהוא כן לא הייתי נודר הרי זה מותר :

דף לא, א פרק ט הלכה ז גמרא תני רבי יודה בן בתירה אומר אין פותחין לאדם אלא בכבוד עצמו בלבד. כהדא חדא איתתא נדרת מן ברתה. אתת לגבי ר' יוחנן אמר לה אילו הוית ידעת דברתיך נסבה שום ביש נודרת הוית. אמרה לא ושרא לה. ולא מתניתא היא פותחין לאדם בכבוד עצמו ובכבוד בניו דלא תיסבור כר' יודה בן בתירה :

דף לא, ב פרק ט הלכה ח משנה קונם שאיני נושא את פלנית כעור' היא והרי היא נאה שחורה והרי היא לבנה

קצרה והרי היא ארוכה [מותר בה] לא מפני שהיא כעורה ונעשית נאה שחורה ונעשית לבנה קצרה ונעשית ארוכה אלא שהנדר טעות מעשה באחד שנדר מבת אחותו הנייה והכניסוה לבית ר' ישמעאל וייפוה אמר לו ר' ישמעאל בני מזו נדרת אמר לו לאו והתירו ר' ישמעאל באותה שעה בכה ר' ישמעאל בנות ישראל נאות הן אלא שעניות מנוולתן:

דף לא, ב פרק ט הלכה ח גמרא עשה לה עין של זהב שן של זהב בלשון הזה אמר לו זכה במה שעליה:

דף לא, ב פרק ט הלכה ט משנה וכשמת רבי ישמעאל נושאות קינה ואומרות בנות ישראל על ר' ישמעאל בכינה וכן הוא אומר בשאול (שמואל ב א) בנות ישראל אל שאול בכינה וגו':

דף לא, ב פרק ט הלכה ט גמרא כתיב בנות ישראל אל שאול בכינה וגו'. ר' יודה ור' נחמיה חד אמר בנות ישראל ממש שהיו בעליהן הולכין למלחמה והיה מעלה להן מזונות. מה תלמוד לומר (שמואל ב א) המעלה עדי זהב על לבושכן שאין תכשיט נאה אלא על גוף מעודן. וחרנה אמר בנות ישראל בניית שבישראל סנהדריות של ישראל היה רואה כת חבירים ומאכילן ומשקן. ומה תלמוד לומר המעלה עדי זהב על לבושן שהיה שומע טעם הלכה מפי חכם ומקלסו:

מסכת נדרים פרק י

דף לא, ב פרק י הלכה א משנה נערה מאורסה אביה ובעלה מפירין נדריה היפר האב ולא היפר הבעל היפר הבעל ולא היפר האב אינו מופר ואין צריך לומר אם קיים אחד מהן:

דף לא, ב פרק י הלכה א גמרא כתיב (במדבר ל) ואם היו תהיה לאיש מה אנן קיימין אם בנשואה כבר כתיב

אם בית אישה נדרה. ואם בפנויה כבר כתיב ואשה כי תדר נדר ליי. מה ת"ל ואם היו תהיה לאיש ונדרה עליה. ואי זו זו נערה מאורסה שאביה ובעלה מפירין נדרה. עד כדון בנדריש שנדרה משנתארסה. נדריש שנדרה עד שלא נתארסה. ונדרה עליה לרבות את הנדריש שבא בידה מבית אביה. תני בשם רבי לעזר אם היו תהיה לאיש. בבוגרת ארוסה הכתוב מדבר. חברייא אמרי

דף לב, א פרק י הלכה א גמרא יאות אמר ר' לעזר. וקשיא על דר' לעזר מכיון שבגרה לא כבר יצאת מרשות אביה. יתומה שמת אביה מי מפר לה הבעל מיפר. וקשיא על רבנין אם עד שלא נכנסה לרשותו הוא מיפר לה. נכנסה לרשותו לא כל שכן. מה מקיימין רבנן ונדירה עליה. מה אנן קיימין אם בנדריש שנדרה עד שלא נתארסה ונתארסה כבר נראה לאב ולבעל להפר. אלא כי נן קיימין בנדר שנדרה עד שלא מת אביה ומת אביה והיא בוגרת. מנן לר' לעזר נערה מאורסה אביה ובעלה מפירין נדרה. בין איש לאשתו עד כדון בבעל. באב. בין אב לבתו. מה מקיימין רבנין בין איש לאשתו ולא שבינה לבין אחריש. בין אב לבתו לא שבינה לבין אחריש. ולית לר' לעזר כן. אית ליה. כולה מתמן אית ליה בין איש לאשתו לא מה שבינה לבין אחריש. בין אב לבתו לא ליה. כולה מתמן אית ליה בין איש לאשתו לא מה שבינה לבין אחריש. בין אב לבתו ולא שבינה לבין אחריש. ואין צורך לומר שקיים א' מהן. איתא חמי היפר האב אין מופר ואת אמר הכין. לא על הדא אתאמרת אלא הדא היפר האב את חלקו לא הספיק הבעל להפר עד שמת.

דף לב, ב פרק י הלכה א גמרא האב מיפר חלקו של בעל. אמר ר' נתן זו דברי ב"ש אבל דברי חכמים אין צורך להפר בשלא הקם. אבל אם הקם אינו יכול להפר. את אמר האב מיפר חלקו של בעל ביקש להקם

אמר מוקם ליד סתם מוקם ליד סתם מופר לך חלקו של בעל. פשיטא דא מילתא לא היפר האב את חלקו ועברה על נדרה. לוקה. היפר האב ולא היפר הבעל מהו שתלקה. או מאחר שאם ימות הבעל מתרוקנת אצל האב אינו לוקה ניחא כמאן דמר אין מיתה בהפרה. ברם כמאן דמר יש מיתה בהפרה. מיתה בהפרה היא. וכן מכיון שאינו מיפר לה ועברה על נדרה לוקה תני היפר האב את חלקו ולא הספיק הבעל להפר עד שמת הבעל האחרון מיפר לה חלקו של ראשון. אמר יוסי מתניתא אמרה כן אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה:

דף לב, ב פרק י הלכה ב משנה מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל מת הבעל נתרוקנה רשות לאב בזה ייפה כח האב מכח הבעל בדבר אחר ייפה כח הבעל מכח האב שהבעל מיפר בבגר והאב אינו מיפר בבגר:

דף לב, ב פרק י הלכה ב גמרא הוון בעיי מימר בשלא היפר האב חלקו ומת ולא נתרוקנה רשות לבעל. נישמענה מן הדא דרך תלמידי חכמים עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו אומר לה כל נדרים שנדרת בתוך ביתי הן מופרין הדא אמרה אפילו לא היפר האב חלקו ומת האב לא נתרוקנה רשות לבעל. מת הבעל נתרוקנה רשות לאב. הוון בעיי מימר כשהיפר הבעל את חלקו אבל לא היפר הבעל חלקו ומת לא נתרוקנה רשות לאב.

דף לג, א פרק י הלכה ב גמרא נישמענה מן הדא והיא ארוסה נתגרשה בו ביום נתארסה בו ביום אפי' למאה אביה ובעלה האחרון מפירין את נדריה. הדא אמרה אפילו לא היפר הבעל חלקו ומת הבעל נתרוקנה רשות לאב. מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל. רבי חגיי בעא קומי רבי יוסה עד כדון בנדרים שנדרה משנתארסה נדרים שנדרה עד שלא תתארס מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל. אמר ליה וכי נדרים שנדרה עד שלא תתארס ונתארסה לא כבר נראו לאב לבעל להפר

לה. דתימר מת האב לא נתרוקנה רשות לבעל. הדא אמרה אפילו נדר שנדרה משנתארסה. נדרה עד שלא נתארסה מת הבעל נתרוקנה רשות לאב. א"ל וכי נדר שנדרה עד שלא נתארסה ונתארסה לא כבר נראו לאב ולבעל להפר לה דתימר מת הבעל נתרוקנה רשות לאב. הדא אמרה אפילו נדר שנדרה משנתארסה מת הבעל נתרוקנה רשות לאב שהבעל מיפר בבגר. מתניי דר' לעזר דתני בשם רבי לעזר אם היו תהיה לאיש בבוגרת ארוסה הכתוב מדבר:

דף לג, א פרק י הלכה ג משנה נדרה והיא ארוסה נתגרשה בו ביום נתארסה בו ביום אפילו למאה אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה זה הכלל כל שלא יצאת לרשות עצמה שעה אחת אביה ובעלה האחרון מפירין נדריה:

דף לג, א פרק י הלכה ג גמרא אמר רבי הילא היו תהיה אפילו מאה הויות אביה ובעלה האחרון מיפר נדריה. אמר רבי יוסי מתניתא אמרה כן שאביה ובעלה האחרון מפירין נדריה:

דף לג, א פרק י הלכה ד משנה דרך תלמידי חכמים עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו אומר לה כל נדרים שנדרת בתוך ביתי הרי הן מופרין וכן הבעל עד שלא תיכנס לרשותו אומר לה כל נדרים שנדרת עד שלא תיכנס לרשותי הרי אלו מופרין שמשתיכנס לרשותו אינו יכול להפר בוגרת וששהת י"ב חדש ואלמנה שלשים יום רבי אליעזר אומר הואיל ובעלה חייב במזונותיה יפר וחכמים אומרים אין הבעל מיפר עד שתיכנס לרשותו:

דף לג, א פרק י הלכה ד גמרא מיסבר סבר רבי אליעזר דבמזונות הדבר תלוי. קידש אשה על מנת לזון הבעל מיפר לה.

דף לג, ב פרק י הלכה ד גמרא נשא אשה ע"מ שלא לזון
האב מיפר לה דברי חכמים. ר' יעקב בר אחא בשם ר'
יוחנן לעולם אין הבעל מיפר עד שתכנס לרשותו :

דף לג, ב פרק י הלכה ה משנה שומרת יבם בין ליבם
אחד בין לשני יבמין רבי אלעזר אומר יפר רבי יהושע
אומר לאחד אבל לא לשנים ר' עקיבה אומר לא לאחד
ולא לשנים :

דף לג, ב פרק י הלכה ה גמרא על דעתיה דרבי אליעזר
מיפר לה והן דמר רבי אבהו בשם רבי יוחנן אפילו
קידושי מאה תופשין בה מי מיפר לה. ויי דמר ר' יעקב
בשם ר' יוחנן מייעדה לבנו קטן מי מפר לה. ויי דמר ר'
יעקב בר אחא בשם רבי יוחנן ורבי הילא בשם רבי לעזר
אפי' אשם תלוי אין לה מי מיפר לה :

דף לד, א פרק י הלכה ו משנה א"ר אליעזר מה אם
אשה שקנה הוא לעצמו הרי הוא מיפר נדריה אשה
שקנו לו שמים אינו דין שיפר נדריה א"ל ר"ע לא אם
אמרת באשה שקנה הוא לעצמו שאין לאחרים בה
רשות תאמר באשה שקנו לו שמים שיש לאחרים בה
רשות אמר לו ר' יהושע עקיבה דבריך בשני יבמין מה
אתה משיב על יבם אחד אמר לו אין היבמה גמורה
לאישה כשם שהארוסה גמורה לאישה :

דף לד, א פרק י הכלה ו גמרא אמר ר' ליעזר ומה אם
אשה שלא היה לי בה רשות עד שלא נכנסה לרשותי
משנכנסה לרשותי הוגמרה לי. אשה שהיה לי בה רשות
עד שלא נכנסה לרשותי משנכנסתי לרשותי אינו דין
שתיגמר לי. אמר לו רבי עקיבה לא אם אמרת באשה
שלא היה לך בה רשות עד שלא נכנסה לרשותך
משנכנסה לרשותך הוגמרה לך שכשם שלא היה לך בה
חלק. כך לא היה לה לאחרים בה עמך חלק. תאמר
באשה שהיה לך בה רשות עד שלא נכנסה לרשותך
משנכנסה לרשותך הוגמרה לך שכשם שהיה לך בה
חלק כך היה לאחרים עמך בה חלק. אמר לו ר' יהושע

עקיבה דבריך בשני יבמין מה את משיב על יבם אחד. א"ל כשם שלא חלקת לנו בין שומרת יבם אחד לשני יבמין בין שעשה בה מאמר בין שלא עשה בה מאמר. יכול בנדריים ובשבועות כן. אמר לו אבל. אמר לו אילו היית בימי רבי לעזר בן ערך אמר אין מאמר קונה קניין גמור מודה שאינו מיפר לה עד שתיכנס לרשותו:

דף לד, א פרק י הלכה ז משנה האומר לאשתו כל נדרים שתדורי מיכן עד שאבוא ממקום פלוני הרי הן קיימין לא אמר כלום הרי הן מופרין ר' אליעזר אומר מופר וחכמים אומרים אינו מופר אמר רבי אליעזר אם היפר נדרים שבאו לכלל אסור לא יפר נדרים שלא באו לכלל אסור אמרו לו (במדבר לז) אישה יקימנו ואישה יפירונו את שבא לכלל הקם בא לכלל הפר לא בא לכלל הקם לא בא לכלל הפר:

דף לד, א פרק י הלכה ז גמרא השיבו על דברי רבי לעזר והרי המקוה יוכיח שמעלה את הטמאין מטומאתן ואינו מציל את הטהורין.

דף לד, ב פרק י הלכה ז גמרא חזר ר' ליעזר ודגן דין אחר מה אם במקום שאינו מיפר נדריי עצמו משנדר הרי הוא מיפר נדרי עצמו עד שלא ידור. מקום שהוא מיפר נדרי אשתו משתידור אינו דין שיפר נדרי אשתו עד שלא תידור. לא מה למיפר נדרי עצמו עד שלא ידור שכן אם רצה להקם מוקם יפר נדרי אשתו עד שלא תדור שכן אם רצה להקם אינו מוקם. ואומר אישה יקימנו ואישה יפירונו. את שבא לכלל הקם בא לכלל הפר ואת שלא בא לכלל הקם לא בא לכלל הפר:

דף לד, ב פרק י הלכה ח משנה הפר נדרים כל היום ויש בדבר להקל ולהחמיר כיצד נדרה בלילי שבת מיפר בלילי שבת וביום השבת משתחשך נדרה עם חשיכה מיפר עד שלא תחשך שאם לא היפר משחשיכה אינו יכול להפר:

דף לד, ב פרק י הלכה ח גמרא תני ר' יוסה בי ר' יודה ור' לעזר בי ר' שמעון אומר הפר נדרים מעת לעת. מה טעמא דרבנין ביום שמעו. מה טעמא דרבי יוסי בי רבי יודה מיום אל יום. מה מקיים רבי יוסי בי ר' יודה טעמא דרבנין ביום שמעו. תפתר שנדרה מתחילת הלילה. מה מקיימין רבנן טעמא דרבי יוסי בי רבי יודה מיום אל יום תיפתר שנדרה בתחילת לילי שבת ונשתתק וחזר לדיבורו על דתיה דרבי יוסי בי ר' יודה נותנין לו כ"ד שעות על דעתיה דרבנין אין לו אלא אותו היום בלבד. נשתתק וחזר לדבורו על דעתיה דרבי יוסי בי ר' יהודה מצטרפין לו כ"ד שעות. על דעתיה דרבנין לעולם הוא מיפר והולך עד שיחזור לדבורו. לפני שקיעת החמה שעה אחת עוד אינו יכול להפר. מופר לך במנחה מופר לעולם. מקום לך במנחה מוקם לעולם. מופר לך עד המנחה כאומר מופר ליד מן המנחה ולמעלה. תמן תנינן מפירין נדרים בשבת. תני בין נדרים שהן לצורך השבת בין נדרים שאין לצורך השבת ונשאלין נדרים שהן לצורך השבת. הא שלא לצורך השבת לא. זקן שהוא יכול להפר למחר

דף לה, א פרק י הלכה ח גמרא וכרבי יוסי בי רבי יודה וכרבי לעזר בי רבי שמעון דאמר הפר נדרים מעת לעת. אפילו נדרים שהן לצורך השבת לא יפר. תיפתר דברי הכל שנדרה בתחילת לילי שבת. רבי אבהו בשם רבי יוחנן הבעל שאמר אין כאן נדר אין כאן שבועה לא אמר כלום. וזקן שאמר מופר ליד בטל ליד לא אמר כלום. אלא זה כהלכתו וזה כהלכתו הבעל אמר מופר ליד בטל ליד. והזקן אומר אין כאן נדר אין כאן שבועה. אמר רבי יוחנן ראשונים היו נשאלין מהו שישאל אדם על הקמתו. היך עבידא נדרה אשה ושמע בעלה ולא היפר לה פשיטא שאינו מיפר לה לעניין הבעל מהו שיפר לה לעניין הזקן. מה אנן קיימין אם בנדרים שבינו לבינה נדרי עצמו הן. אלא כי נן קיימין בנדרים שבינה לבין אחרים. ולא ר' יודה היא תני בשם ר' יודה ר' חייה תני לה בשם חכמים. מהו להתיר נדרים

בלילה. ומה אם נדר הבעל שכתוב בהן ביום הרי הוא מיפר בלילה נדרי זקן שאין כתוב בהן ביום לא כ"ש. מהו להתיר על ידי התורגמן. נישמענה מן הדא ר' בא בר זוטרא איתעביד תורגמן דרבי יוחנן בחדא איתא דלא הוות חכמה מישמע סוריבטי. תני אין נשאלין נדרים אלא עטופים ויושבים והנשאל יושב. והשואל צריך להיות עומד מן הדין ועמדו שני האנשים אשר להם ריב. אין לי עומדין אלא נידונין שואל הלכות אגדות מניין תלמוד לומר עמדו ועמדו. ר' אחא בר פפא סלק מישרי נדרא דרבי אימי איחר בעמידה כדי לומר אין כאן נדר רבי מנא סלק מישרי נדרא דגמליאל דקונתיה איחר בעמידה כדי לומר אין כאן נדר אין כאן שבועה. רבי מנא סלק מישרי נדרא דגמליאל בר בריה אמר ליה לא תיעביד לי כמה דעבדת לסבי אלא תיב לך ואנא קיים לי. רבי זעירא רב יהודה ירמיה בר אבא בשם רבי שמואל שלשה שיודעין לפתוח מתירין כזקן. סברין מימר במקום שאין זקן. רבנין דקיסרין אפילו במקום שיש שם זקן.

דף לה, ב פרק י הלכה ח גמרא אמרין קומי רבי יסא רב הונא ראשי מטות. מאן אינון ראשי מטות. רב הונא ראש לראשי המטות. מהו למנות זקינים לדברים יחידים. נישמענה מן הדא רב מניתיה רבי להתיר נדרים ולראות כתמים. מן דדמך בעא גבי בריה מומי בכורות. אמר ליה איני מוסיף לך על מה שנתן לך אבא. אמר רבי יוסי בי רבי בון כולא יהב ליה לדון יחידי ולהתיר נדרים ולראות כתמים ולראות מומין שבגלוי מן דדמך בעא גבי בריה מומין שבסתר. אמר ליה איני מוסיף לך על מה שנתן לך אבא. אף על גב דתימר ממנין זקינים לדברים יחידים והוא שיהא ראוי לכל הדברים. כהדא רבי יהושע בן לוי מני לכל תלמידוי והוא מצטער על חד דהוה גבי בעייניה ולא הוה יכיל ממניתיה ומני יתיה לדברים יחידים. הדא אמרה הראוי לדבר אחד ראוי לכל הדברים. ושאינו ראוי לכל הדברים אפילו לדבר אחד אינו ראוי. מהו

למנות זקינים לימים. נישמענה מן הדא דרבי חייה בר אבא אתא לגבי ר' לעזר אמר ליה פייס לרבי יודן נשייא דיכתוב לי חדא איגרא דאיקר דאיפוק לפרנסתי לארעא ברייתא ופייסיה וכתב ליה הרי ששלחנו לך אדם גדול שלוחינו וכיוצא בנו עד שיגיע אצלנו. רבי חזקיה רבי דוסתי רבי אבא בר זמינא ומטו בה בשם רבי דוסתי סבא אכן כתב ליה הרי שלחנו לך אדם גדול שאינו בוש לומר לא שמעתיו. מהו להתיר בפלוני. ר' אבהו בשם ר' יוחנן מתירין בפלוני. ריב"ל התיר בפלוני. ר' הונא בשם ר' ירמיה במקום שאין טלית. א"ר יוסי בי רבי בון בנדריים הקלים:

מסכת נדרים פרק יא

דף לה, ב פרק יא הלכה א משנה אילו נדרים שהוא מיפר נדרים שיש בהן עינוי נפש אם ארחץ ואם לא ארחץ אם אתקשט ואם לא אתקשט אמר רבי יוסה אין אילו נדרי עינוי נפש:

דף לה, ב פרק יא הלכה א גמרא כתיב (במדבר לא) כל נדר וכל שבועת אסור לענות נפש אין לי אלא נדרים שיש בהן עינוי נפש. נדרים שבינו לבינה מניין בין איש לאשתו. עד כדון בבעל. באב מניין

דף לו, א פרק יא הלכה א גמרא [בין אב לבתו] מה הבעל אינו מיפר אלא נדרים שיש בהן עינוי נפש ונדריים שבינו לבינה. אף האב אינו מיפר אלא נדרים שיש בהן עינוי נפש ונדריים שבינו לבינה. ר' יעקב בר אחא אמר איתפלגון רבי יוחנן ורשב"ל רבי יוחנן אמר בין לנדריים בין לשבועות הבעל מיפר. רשב"ל אמר לנדריים מיפר ולא לשבועות. אמר רבי יוסי בי רבי בון אף בנדרי הזקן פליגי ר' יוחנן ורשב"ל. רבי יוחנן אמר בין לנדריים בין לשבועות הזקן מתיר. ורשב"ל אמר לנדריים הזקן מתיר ולשבועות אין הזקן מתיר. ואתייה דרשב"ל כהדא דאיסי. חד בר נש אתא מישרי נדרא קומי ר'

יוסי מתעטף וייתב ליה אי"ל מה אשתבעת אמר ליה איפופי ישראל לא עללה לביתי. אמר ליה איפופי ישראל ולא עללה לבייתך. ר' זעירא פתר מתניי אילו נדרים שמיפר נדרים שיש בהן עינוי נפש אם ארחץ ואם לא ארחץ אם אתקשט ואם לא אתקשט אמר ר' יוסי אין אילו נדרי עינוי נפש אלא דברים שבינו לבינה. אלו הן נדרי עינוי נפש כר' יוסי כשאמר' קונם פירות העולם עלי ה"ז יפר. רבנין אמרין נדרי עינוי נפש היפר לה מופר לעולם. נדרים שבינו לבינה אינו מופר אלא כל זמן שהיא עמו. ר' יוסי אומר בין נדרי ענוי נפש בין נדרים שבינו לבינה הפר לה מופר לעולם. והא רבנין אמרין נדרי עינוי נפש הפר לה מופר לעולם. ר' יוסי אומר נדרים שבינו לבינה היפר לה מופר לעולם. מה ביניהון בשאמרה קונם הנייתי עליך אם אצא מרשותך.

דף לו, ב פרק יא הלכה א גמרא ויפר לה. בשלא אמרה קונם הנייתי גופי עליך לכשאצא מרשותך. רבנין אמרין נדרי עינוי נפש הן. ר' זעירא ורבי הילא תריהון אמרין נדרים שבינו לבינה הן. על דעתיה דר' זעורה רבי יוסי ורבי יוחנן בן נורי שניהן אמרו דבר אחד. דתנינן תמן רבי יוחנן אמר יפר שמא יגרשנה ותהא אסורה לחזור לו. רבי הילא פתר מתניתא אילו נדרים שהוא מיפר לה נדרים שיש בהן עינוי נפש אם ארחץ אם לא ארחץ אם אתקשט אם לא אתקשט. מהו אמר ר' יוסי אין אילין נדרין נדרי עינוי נפש אלא אילו נדרים שבינו לבינה. אילו הן נדרי עינוי נפש דברי הכל אם ארחץ אם לא ארחץ. ותני כן נידרי עינוי נפש אם ארחץ אם לא ארחץ אם אתקשט אם לא אתקשט. בין על דעתיה דר' זעירא בין על דעתיה דרבי הילא מחלפה שיטתיה דרבי יוסי. דתני מעיין של בני העיר הן ואחרים הן קודמין לאחרי'. אחרים ובהמתן אחרים קודמין לבהמתן. כביסתן וחיי אחרים. כביסתן קודמת לחיי אחרים. אמר רבי יוחנן מאן תנא כביסה חיי נפש ר' יוסה. דתני אין נותנין מהן לא למשרה ולא לכביסה. ר' יוסה מתיר בכביסה. מחלפה שיטתיה

דרבי יוסי תמן הוא אמר אין רחיצה חיי נפש. וכא הוא אמר כביסה חיי נפש. אמר רבי מנא אדם מגלגל ברחיצה. אין אדם מגלגל בכביסה. יהודה איש הוצא עביד טמיר במערתא תלתא יומין מיקוי על הדין טעמא מניין שחיי העיר הזאת קודמין לחיי עיר אחרת. אתא לגבי רבי יוסי בן חלפתא אמר ליה אית לי טמיי במערתא תלתא יומין מיקום על הדין טעמא מניין שחיי העיר הזאת קודמין לחיי עיר אחרת. קרא לרבי אבא בריה אמר ליה הדין טעמא מניין שחיי העיר הזאת קודמין לחיי עיר אחרת. א"ל (יהושוע כא) תהיינה הערים האלה. תהיינה עיר ואחר כך מגרשיה סביבותיה. אמר ליה מי גרם לך דלא ילפתה עם חבירך. ניחא אם ארחץ אם לא ארחץ. ותרחץ. אמר רבי מנא בשאמרה קונם הנייתי עליך משארחץ אם ארחץ.

דף לז, א פרק יא הלכה א גמרא ויפר לה. אמר ר' יוסי בי רבי בון בשלא אמרה אלא קונם הניית גופי עליך לכשארחץ. ויכוף. לא כן אמר רב הונא הנייתי עליך כופה ומשמשותו. הנייתך עלי הי"ז יפר. שנייא היא שהיא הנייתו והנייתה. אמר רבי אבא מרי אם ארחץ אם לא ארחץ לעולם אם אתקשט ואם לא אתקשט לעולם. רבנין דקיסרין בשם רבי נסא אם ארחץ ואם לא אתקשט אם אתקשט ואם לא ארחץ:

דף לז, א פרק יא הלכה ב משנה אילו הן נדרי עינוי נפש אמרה קונם פירות העולם עלי הרי זה יפר פירות המדינה זו עלי יביא לה ממדינה אחרת פירות החנווני זה עלי אינו יכול להפר אם לא היתה פרנסתו אלא ממנו הרי זה יפר דברי ר' יוסה:

דף לז, א פרק יא הלכה ב גמרא שמואל אמר אמרה קונם פירות העולם עלי והיו שם ציבורים בסידקי יקח לה מהן. רשב"ל אמר קונם פירות בני זו המדינה עלי והיו שם אכסנאין מוכרין יקח מהן. כתיב (במדבר ל) וכל נדר וכל שבועת אסר לענות נפש. כגון פילפל שאני

טועמת. קלוסקין שאני טועמת. לא סוף דבר שיש מאותו המין אלא אפילו אין בו מאותו המין שמא יביא לה אחר מאותו המין. רבי יוחנן בשם רבי ינאי היו לפניו שתי חתיכות אחת יפה ואחת רעה נתנה עיניה ביפה ונדרה מן הרעה הרי זה יפר מפני מה הוא מיפר. חברייה אמרי מפני נדרי עינוי נפש שלה. רבי זעירא ורבי הילא תריהון אמרין מפני נדרי עינוי נפש שלו. ר' זעירא בשם שמואל כל הנדרים אדם מיפר חוץ מהאומרת הנייתי על פלוני הא

דף לז,ב פרק יא הלכה ב גמרא הניית פלוני עלי יפר. והתנינן קונם פירות חנווני זה עלי אינו יכול להפר פתר לה כרבי יוסי וחלוקים עליו דתנינן תמן אם לא היתה פרנסתו אלא ממנו הרי זה יפר. אמר רבי יוסי דו מקיף ליה. דו יב ליה. אמר רבי מנא דו יב ליה מקמה טבא :

דף לז,ב פרק יא הלכה ג משנה קונם שאיני נהנית לבריות אינו יכול להפר ויכולה היא ליהנות בלקט ובשכחה ובפיאה קונם כהנים ולוים נהנין ליה יטלו על כורחו כהנים אילו ולוים אילו נהנין לי יטלו אחריים :

דף לז,ב פרק יא הלכה ג גמרא א"ר יוחנן כיני מתניתא ויכולה היא ליהנות בלקט בשכחה ובפיאה. תני ובמעשר עני. לית כאן מעשר עני. מעשר עני ניתן בזכייה ואילו בעזיבה. ר' יוסי בן חנינא אמר אדם נותן מעשרותיו בטובת הנייה. ור' יוחנן אמר אין אדם נותן מעשרותיו בטובת הנייה. מאי טעמא דר' יוסי בן חנינה (במדבר ה) ואיש את קדשיו לו יהיה ורבי יוחנן אמר לו יהיה יתנם לכל מי שירצה. מתניתא פליגא על רבי יוסי בי ר' חנינה קונם כהנים ולויים נהנים לי יטלו על כרחו. פתר לה באומר אי איפשי ליתן מתנה כל עיקר. תדע שהוא כן דתנינן כהנים אילו לויים אילו נהנים לי יטלו אחריים. מתניתא פליגא על רבי יוחנן אומר הוא לישראל הא לך סלע זה ותן בכור זה לבן בתי כהן. פתר לה ברוצה ליתנו לשנים ובן בתו אחד

מהן. אמר לו הא לך סלע ותן כולו לבן בתי כהן. בעון קומי ר' זעורא כהן לישראל רבי אוסר. מה רבי יוסי אמר לא אגיבון. ר' חזקיה בשם רבי אחא אמר

דף לח,א פרק יא הלכה ג גמרא הכין אגיבון על דעתיה דר' יוסי בר חנינה כהן לישראל למה הוא אסור לא מפני מראית העין. אוף רבי יוחנן אית ליה ישראל לישראל אסור מפני מראית העין. אמר רבי יוסי בר בון חילול קדשים יש כאן ותמר מפני מראית העין. ועוד מן הדא הכהנים והלויים המסייעין בגרנות אין נותנין להן לא תרומה ולא מעשר ואם נתן חילל. ולא יחללו את קדשי בני ישראל והן מחללין אותן יותר מיכן אמרו תרומתן אינן תרומה ומעשרותן אינן מעשר. והקדישן אינן הקדש ועליהן הכתוב אומר (מיכה ג) ראשיה בשוחד ישפוטו. והמקום מביא עליהן ג' פורעניות לכן בגללכם ציון שדה תחרש וירושלים עיין תהיה והר הבית לבמות יער. מתניתא פליגא על ר' יוחנן המקדש בתרומות ובמעשרות ובמתנות ובמי חטאת ובאפר חטאת הרי זו מקודשת אף על פי ישראל פתר לה בתרומה שנפלה לו מאבי אמו כהן:

דף לח,א פרק יא הלכה ד משנה קונם שאיני עושה על פי אבא ועל פי אביך ועל פי אחי ועל פי אחיך אינו יכול להפר שאיני עושה על פיך אינו צריך להפר רבי עקיבה אומר יפר שמא תעדיף עליו יותר מן הראוי לו רבי יוחנן בן נורי אומר יפר שמא יגרשנה ותהא אסורה לחזור לו:

דף לח,א פרק יא הלכה ד גמרא תמן תנינן המקדיש מעשה ידי אשתו הרי זו עושה ואוכלת. המותר ר' מאיר אומר הקדש. רבי יוחנן הסנדלר אומר חולין. רבי שמעון בן לקיש אומר במותר חמש סלעים פליגין דו פתר לה במעלה לה מזונות ואינו נותן לה מעה כסף לצרכיה. ותנינן אם אינו נותן לה מעה כסף לצרכיה מעשה ידיה שלה. רבי יוחנן אמר במותר לאחר מיתה פליגין דו פתר לה בשאינו מעלה לה מזונות. אבל במעלה לה מזונות דברי הכל קידש וכא

אינו יכול להפר. ר' מאיר אומר אינו צריך להפר. רבי יוחנן הסנדלר אומר שלה. ר' עקיבה אומר שלה. ר' יוחנן בן נורי אומר שלו.

דף לח,ב פרק יא הלכה ד גמרא רבי עקיבה אומר יפר. אמר רבי בא בשאסרו מעשה ידיה מלעשות עד ה' סלעים הוא כופה מיכן ואילך אינו כופה שמתירא שמא תעשה יתר ונמצא נהנה מן האיסור לפום כן רבי עקיבה אומר יפר שלו >רבי יוחנן בן נורי אמר יפר<. אמר רבי הילא איפשר לה לעשות חמש סלעים מצומצמות עד ה' סלעים כופה מיכן ואילך אינו כופה שמתירא שמא תעדיף כל שהוא ונמצא נהנה מן האסור לפום כן רבי יוחנן בן נורי אמר יפר. אמר רבי הילא טעמא דרבי יוחנן בן נורי שמתוך שיודעת שאם מגרשה היא אסורה לחזור לו ואף מקניטתו והוא מגרשה:

דף לח,ב פרק יא הלכה ה משנה נדרה אשתו וסבור שנדרה בתו נדרה בתו וסבור שנדרה אשתו נדרה בנזיר וסבור שנדרה בקרבן בקרבן וסבור שנדרה בנזיר נדרה מן התאנים וסבור שנדרה מן הענבים וסבור שנדרה מן התאנים הרי זה יחזור ויפר:

דף לח,ב פרק יא הלכה ה גמרא אפילו שמע ושתק אפילו שמע וקיים:

דף לח,ב פרק יא הלכה ו משנה אמרה קונם תאנים וענבים אילו שאיני טועמת קיים על התאנים כולו קיים היפר על התאנים אינו מופר עד שיפר אף לענבים אמרה קונם תאנים שאיני טועמת וענבים שאיני טועמת הרי אילו שני נדרים:

דף לח,ב פרק יא הלכה ו גמרא אית תניי תני יקימנו ממינו ויפירנו ממינו. אית תניי תני יקימנו ממינו ויפירנו כולו. ואית תניי תני יקימנו כולו ויפירנו ממינו. מתניי כמאן דאמר יקימנו ממינו ויפירנו

כולו. דתני קיים לתאינים קיים לכולו. הפר לתאינים אינו מופר עד שיפר אף לענבים. אמרה קונם תאינה שאיני טועמת ועוד ענב תפלוגתא דרבי ישמעאל ורבי עקיבה. דרבי ישמעאל אומר אחר הנדר ורבי עקיבה אומר אחר האיסור:

דף לח, ב פרק יא הלכה ז משנה יודע אני שיש נדרים אבל איני יודע שיש מפירים יפר יודע אני שיש מפירין אבל איני יודע שזה נדר

דף לט, א פרק יא הלכה ז משנה רבי מאיר אומר לא יפר וחכמים אומרים יפר:

דף לט, א פרק יא הלכה ז גמרא אמר רבי זעירא טעמא דרבי מאיר עילה היא רוצה שתדור ויגרשנה. דל כן היה לו לגרשה משעה ראשונה:

דף לט, א פרק יא הלכה ח משנה המודר הנאה מחתנו והוא רוצה ליתן לבתו מעות אומר לה הרי המעות האילו נתונין לך מתנה ובלבד שלא יהא לבעליך רשות בהן אלא מה שאת נושא' ונותנת בפיך:

דף לט, א פרק יא הלכה ח גמרא תני ולא ליד. א"ר מאן תנא ולא ליד רבי מאיר דרבי מאיר עבד יד העבד כיד רבו. מפני שאמר ולא ליד. הא אם לא אמר ולא ליד זכת האשה זכה בעלה:

דף לט, א פרק יא הלכה ט משנה (במדבר ל) ונדר אלמנה וגרושה כל אשר אסרה על נפשה יקום עליה כיצד אמרה הרי אני נזירה לאחר שלשי' יום ואף על פי שנישאת בתוך שלשים יום אינו יכול להפר נדרה והיא ברשות הבעל והיפר לה אמרה הרי אני נזירה לאחר שלשים יום אף על פי שנתאלמנה או נתגרשה בתוך שלשים יום הרי זה מופר נדרה בו ביום נתגרשה בו ביום והחזירה בו ביום אינו יכול להפר זה הכלל כל שיצאת לרשות עצמה שעה אחת אינו יכול להפר:

דף לט, א פרק יא הלכה ט גמרא הדא היא רבי ישמעאל אומר אחרי הנדר. רבי עקיבה אומר אחר האיסור. היה נדר ואסר כאחת. היך עבידא. אמרה הריני נזירה לאחר שלשים יום ושמע בעלה ולא היפר לה וגירשה והחזירה בתוך שלשים יום היינו נדר ואיסר כאחת:

דף לט, א פרק יא הלכה י משנה תשע נערות נדריהן קיימין בוגרת והיא יתומה נערה בוגרת ויתומה נערה שלא בגרה ויתומה בוגרת ומת אביה נערה שלא בגרה ומת אביה נערה בוגרת ומת אביה נערה שמת אביה משמת אביה בגרה בוגרת ואביה קיים נערה בוגרת ואביה קיים ר' יהודה אומר אף המשיא את בתו קטנה ונתאלמנה או נתגרשה וחזרה אצלו עדיין היא נערה:

דף לט, א פרק יא הלכה י גמרא אמר רבי יוחנן שתיים הן ולמה תנינן תשע. בשביל לחדד את התלמידים. וכר' יודה שלש:

דף לט, ב פרק יא הלכה יא משנה קונם שאיני נהנית לאבא ולאביך אם עושה אני על פיך שאיני נהנית לך אם עושה אני על פי אבא ועל פי אביך הרי זה יפר:

דף לט, ב פרק יא הלכה יא גמרא תני רבי נתן אומר לא יפר. וחכמים אומרים יפר. מפני מה הוא מיפר חברייא אמרי מפני עינוי נפש שלו. רבי זעירא ורבי הילא תריהון אמרין מפני נדרי עינוי נפש שלה:

דף לט, ב פרק יא הלכה יב משנה בראשונה היו אומריי שלש נשים יוצאות ונוטלות כתוב' האומרת טמאה אני לך שמים ביני לבינך ונטולה אני מן היהודים חזרו לומר שלא תהא אשה נותנת עיניה באחר ומקלקלת על בעלה האומרת טמאה אני לך תביא ראייה לדבריה שמים ביני לבינך יעשו דרך בקשה ונטולה אני מן היהודים יפר חלקו ומשמשו ותהא נטולה מן היהודים:

דף לט, ב פרק יא הלכה יב גמרא הא לא הביאה ראייה לדבריה פשיטא שהיא מותרת לביתה. אמר רבי הילא לא מסתברא אם היה חבר יחוש. ואם היה כהן שהיא אסורה לוכל בתרומה. אתא עובדא קומי רבי חנניה חברין דרבנין והתירה לוכל בתרומה. אמר רבי חגיי אבא ידע רישא וסיפא. איסטרטיות נכנסו לעיר ובאה אשה ואמרה איסטרטיות חבקני והטיל שכבת זרע בין ברכיי והתירה לוכל בתרומה. אתא עובדא קומי רבי יצחק בר טבליי באשה אחת שאמרה הביאם שלי פיתני אמר לה אין הביאם אסור ואסרה. הכא את אמר ואסרה. הכא את אמר והתירה. תמן באת לוסר עצמה והתירה. ברם הכא באת להתיר עצמה ואסרה. שמים ביני לבינך. כמא דשמיא רחיקין מן ארעא כן תהא האי איתתא רחיקא מן ההוא גברא. יעשו דרך בקשה. אמר רב הונא יעשו סעודה והן מתרגלין לבוא דרך סעודה. תני כלוי אני ממך. פרוש אני ממך. רבי ירמיה בעי ולמה לא תנינן נטול. אמר רבי יוסה תניתה בסופא ונטולה אני מן היהודים. נתגרשה תלך ותידבק בערביים שחשקה נפשה בהם. תני האשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה ולא היפר לה רבי מאיר ורבי יהודא אומרים

דף מ, א פרק יא הלכה יב גמרא הוא נותן אצבעו בין שיניה. שכן אם רצה להפר מיפר. אמר אי איפשי שתהא נזירה יוציא ויתן כתובה ר' יוסי ורבי שמעון אומרין היא נתנה אצבעה בין שיניה שכן אם רצה להקם מוקם. או שאמרה איפשר שאהא נזירה תצא שלא בכתובתה [כמשנה ראשונה]. דל כן מה כן א"ר מאיר ורבי יהודה <כמשנה> ואפילו כמשנה האחרונה מפני מה אינו מיפר לה רבי יוסי ור' שמעון כמשנה האחרונה ואפילו תימא כמשנה ראשונה מפני מה נדרה: